

Fakta om företagandet i Stockholm

2009

Stockholm
The Capital of Scandinavia

Innehåll

Stockholm – The Capital of Scandinavia	4
Ekonomisk tillväxt	7
Stockholms ekonomi i ett internationellt perspektiv.....	8
Stockholms ekonomi i ett Sverigeperspektiv.....	10
Stockholms näringsliv	15
Företagandet i Stockholm.....	16
Företag och branscher.....	18
Starka profilbranscher.....	20
Stockholms stads företagsområden.....	28
Internationell handel.....	30
Utländskt ägande.....	32
Innovationer och förnyelse.....	34
Arbetskraft och befolkning	37
Arbetsmarknad.....	38
Utbildning.....	42
Befolkning.....	44
Infrastruktur	47
Kommunikationer.....	48
Kommersiella lokaler och hotell.....	51
Bostäder.....	52
Om Stockholm Business Region Development	54
Om statistiken	56
Diagram och tabellförteckning.....	57

STOCKHOLMS- REGIONEN

STOCKHOLMS LÄN
STOCKHOLMS
STAD

Stockholmsregionen definieras i denna publikation av länen; Stockholms län, Uppsala län, Gävleborgs län, Västmanlands län, Örebro län samt Södermanlands län.

Fakta om företagandet i Stockholm

Stockholm är inte bara Sveriges huvudstad. Det är också huvudstaden i Skandinavien. Det framgår allt tydligare. Med en av Europas högsta bruttoregionprodukt per capita, är vår roll som ekonomisk motor allt mer framträdande. Här finns Sveriges mest diversifierade näringsliv. Här startas flest företag i landet, i såväl absoluta som relativa termer. Profilmråden i världsklass såsom ICT, life science, cleantech, automation och finansiella tjänster

innebär internationell attraktionskraft. Framgångarna beror inte minst på alla vi som arbetar här. Arbetskraften är en av de mest välutbildade i Europa.

Positionen märks när man samtalar med stockholmarna. Företagarna har en framtidstro som avspeglas i investeringar, forskning och utveckling. Det är synnerligen viktigt för attraktionsförmågan och konkurrenskraften. Det är också en direkt förutsättning för vår välfärd. Stockholms position märks även utomlands. De utländska investeringarna fortsätter. Antalet utlandsägda företag har tredubblats de senaste tio åren, och vi är en av Europas mest framgångsrika när det handlar om direktinvesteringar och etableringar av utländska företag.

Syftet med denna publikation är öka kunskapen om Stockholm som företagsplats. Den ska ge en bild av inriktningen, omfattningen och utvecklingen av företagandet. Statistiken anger i de flesta fall förhållanden under 2008, vilket innebär att händelserna på de finansiella marknaderna inte har hunnit ge avtryck. I Stockholm Business Region följer vi dock konjunkturen mycket noga och resultatet publiceras kvartalsvis i rapporten Stockholmskonjunkturen, och vi kan med säkerhet konstatera att Stockholm har klarat sig mycket väl. Gå in på www.stockholmbusinessregion.se/stockholmskonjunkturen för att läsa den senaste rapporten.

Trevlig läsning!

Anna Gissler
VD Stockholm Business Region Development

Olle Zetterberg
VD Stockholm Business Region
Ordf. Stockholm Business Region Development

Stockholm – The Capital of Scandinavia

Det finns många skäl till varför Stockholm är Skandinaviens naturliga huvudstad. Stockholm är den största staden i det största landet och ligger mitt i hjärtat av Skandinavien med kommunikationer i världsklass.

Stockholm är också Skandinaviens ekonomiska centrum med den största bruttoregionalprodukten och flest multinationella företag. Här finns också ett av världens största ICT-kluster (informations- och kommunikationsteknik), ett av Europas största bioteknikkluster och norra Europas finansiella centrum. Inom cleantech-sektorn ligger

också Stockholm i framkant och 2010 har Stockholm utnämnts till Europas första miljöhuvudstad av EU. Dessutom är Stockholm Skandinaviens tongivande kulturstad med ett unikt utbud av gallerier och museer, en internationell matkultur och ett centrum för musikproduktion.

De tre skälen till att Stockholm är Skandinaviens huvudstad:

1. Stockholm är Skandinaviens naturliga mittpunkt – The Central Capital of Scandinavia

- Skandinaviens största stad och naturliga mittpunkt
- Mobil och trådbunden kommunikation i världsklass
- Stockholms hamnar är Östersjöns största mötesplats
- Flera internationella flygplatser
- Världsledande akademiska institutioner

2. Stockholm är Skandinaviens ekonomiska centrum – The Business Capital of Scandinavia

- Innovationscentrum, med bland annat ICT och miljöteknik i världsklass
- Ett av Europas största bioteknikkluster
- Högst representation av multinationella företag i Skandinavien
- Skandinaviens ledande finansplats med den största börsen
- Största besöksnäringen

3. Stockholm är Skandinaviens tongivande kulturstad – The Culture Capital of Scandinavia

- Nobelpriset
- Centrum för musikproduktion
- Internationell matkultur
- Unikt utbud av gallerier och museer
- Form och design i världsklass

Ekonomisk tillväxt

Stockholms ekonomi i ett internationellt perspektiv

Stockholm har under lång tid varit en av Europas ledande regioner. Bland 275 regioner i Europa har Stockholm den nionde högsta BRP per capita – en position Stockholm lyckats försvara under flera år.

Stockholm är med i Europatoppen, ...

Stockholms bruttoregionalprodukt per capita är en av Europas högsta. Bland 275 regioner i Europa placerade sig Stockholm som den nionde starkaste regionen enligt Eurostats senaste ranking. Rankingen avser köpkraftsjusterad BRP per capita för år 2006. Denna position har Stockholm försvarat sedan 2002.

År 2006 var Stockholms köpkraftsjusterade BRP per capita 66 procent över genomsnittet för EU:s 27 medlemsländer.

... matchar den europeiska tillväxten ...

Toppositionen till trots så växer Stockholm i takt med Europa. Under perioden 1996-2006 har bruttoregionalprodukten per capita i genomsnitt

ökat med drygt 4,4 procent per år, vilket är över EU-snittet. Den i särklass snabbaste tillväxten bland storstadsregionerna har Dublin haft. Övriga storstadsregioner med stark tillväxt finns framförallt i de nya medlemsländerna. Warszawa har till exempel haft en genomsnittlig årlig tillväxt på nästan 8 procent.

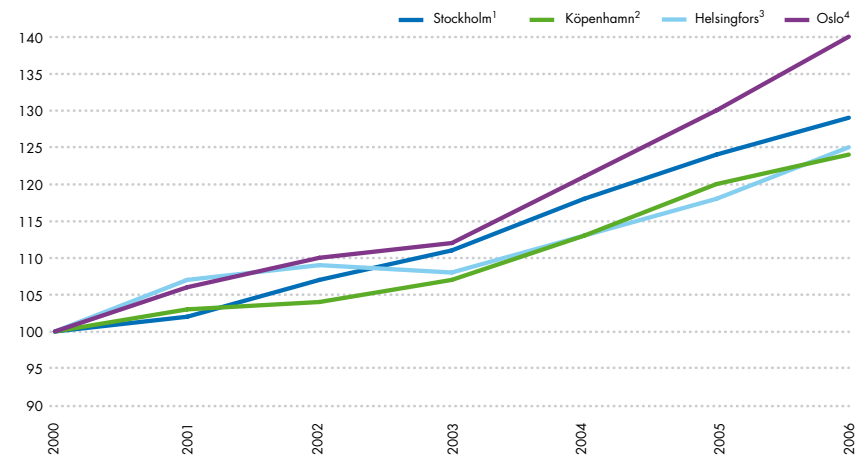
... och är den största regionala ekonomin i Skandinavien

Stockholm är Skandinavien ekonomiska centrum med den högsta bruttoregionalprodukten, BRP. De som arbetar i Stockholm är dessutom mer produktiva. Bland de Skandinaviska huvudstadsregionerna är det i Stockholms län som det högsta värdet per anställd genereras. Räknet per invånare så ligger regionens BRP i paritet med Oslos och Köpenhamns.

Mellan 1997 och 2006 har Stockholm haft den starkaste BRP-tillväxten efter Oslo, med en genomsnittlig årlig tillväxt på 6 procent.

Diagram 1. BRP i skandinavien huvudstäder, ej köpkraftsjusterat 2000-2006 (2000=index 100)

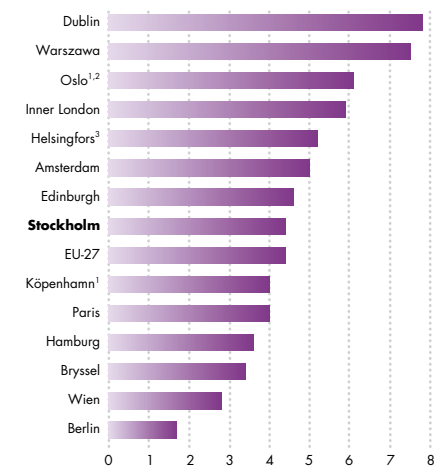
Källa: Ansvarig statistikmyndighet i respektive land

¹ Stockholm=Stockholms län, ² Köpenhamn=Hovedstaden, ³ Helsingfors=Uusimaa (siffror som bruttofördälingsvärde), ⁴ Oslo=Oslo/Akershus.

Diagram 2. Procentuell årlig tillväxt i BRP per capita, urval av storstadsregionerna i EU 1996-2006 (Köpkraftsjusterat)

Källa: Eurostat, Statistics Finland and Statistics Norway

¹ Lokal valuta, ej köpkraftsjusterat, ² För Oslos del avser det perioden 1997-2006, ³ Helsingfors avser Etelä-Suomi.

Tabell 1. Bruttoregionalprodukt per capita (köpkraftsjusterad) i relation till genomsnittet i E27, 2006

Källa: Eurostat

Ranking	Region	EU27=100
1	London	336
2	Luxemburg	267
3	Bryssel	233
4	Hamburg	200
5	Groningen	174
6	Paris	170
7	München	168
8	Wien	166
9	Stockholm	166
10	Berkshire, Buckinghamshire & Oxfordshire	164
16	Hovedstaden (Köpenhamn)	155
29	Etelä-Suomi (Helsingfors)	133

Att mäta ekonomisk utveckling

För att beskriva en regions ekonomiska utveckling används BRP, som är den regionala motsvarigheten till bruttonationalprodukten, BNP. BRP mäter värdet av all produktion av varor och tjänster i en region i löpande priser.

BRP publiceras med ca två års eftersläpning i Sverige och internationella jämförelser dröjer ca ytterligare ett år.

För att få en mer aktuell bild av den ekonomiska utvecklingen i en region kan lönesummans utveckling användas. Den visar samtliga löner som betalas ut från arbetsställena i regionen. Gapet mellan BRP och lönesumma visar vinstnivåer över tiden.

Stockholms ekonomi i ett Sverigeperspektiv

Stockholms län är Sveriges ekonomiskt starkaste region med den högsta bruttoregionalprodukten, BRP. Med 21 procent av befolkningen svarar Stockholms län för 29 procent av landets bruttonationalprodukt, BNP. Sammantaget utgör även hela Stockholmsregionen en tillväxtmotor i Sverige, med en högre tillväxttakt än riket som helhet.

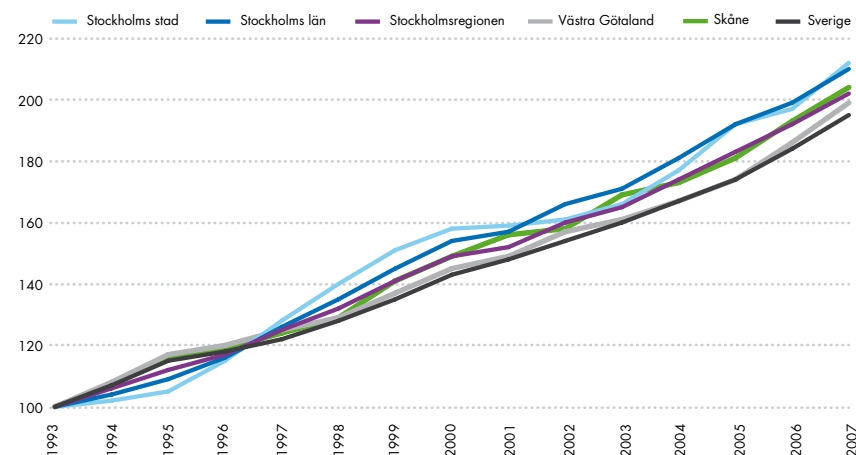
Ekonomisk utveckling

Sveriges bruttonationalprodukt, BNP uppgick till 3 064 miljarder kronor år 2007. Av dessa svarade Stockholmsregionen för 42 procent, varav Stockholms län för 29 procent och Stockholms stad för drygt 16 procent. Under perioden 1993-2007 har Stockholms län haft den starkaste BNP-tillväxten i Sverige. Stockholmsregionen har också utvecklats

bättre än landet som helhet och BRP har mer än fördubblats under perioden. Den genomsnittliga årliga tillväxten uppgick till 5,2 procent i regionen, 5,4 procent i Stockholms län och 5,5 procent i Stockholms stad. Tillväxten i Sveriges totala bruttonationalprodukt, BNP, uppgick samtidigt till 4,9 procent.

Diagram 3. BNP i Sverige, storstadslän samt Stockholm (1993=index 100)

Källa: SCB

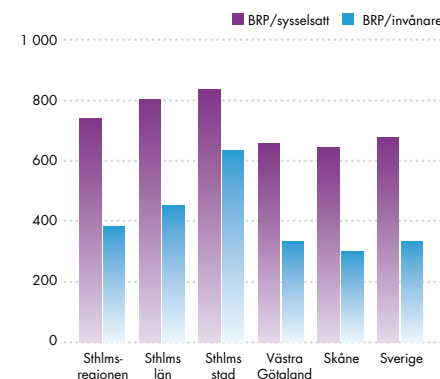
Regionens betydelse har stärkts ytterligare under 2008 vilket syns på Stockholmsregionens och länets andel av lönesumman, som är den största komponenten i BNP-statistiken. Lönesumman har också utvecklats väl under 2008, även om tillväxttakten dämpades under året pga den globala ekonomiska krisen. I Sverige ökade lönesumman med 5,8 procent under 2008. Samtidigt ökade lönesumman med 6,3 procent i Stockholmsregionen, 6,7 procent i Stockholms län och 6,9 procent i Stockholms stad. Motsvarande siffror för Västra Götaland och Skåne var 6,0 procent respektive 5,6 procent

BRP/lönesumma per invånare och sysselsatt

Styrkan och storleken på Stockholmsregionens ekonomi visas också när BRP och lönesumma sätts i relation till befolkningen och sysselsättningen. Jämfört med Sverige som helhet var BRP per invånare under 2007 drygt 14 procent högre i Stockholmsregionen, 35 procent högre i Stockholms län och 89 procent högre i Stockholms stad. Mönstret återupprepas om man gör en liknande jämförelse med lönesumman för 2008. En förklaring till Stockholms framträdande position

Diagram 4. BRP per invånare och sysselsatt, 2007 (tkr)

Källa: SCB

är den höga inpendlingen av arbetskraft som bidrar till Stockholms BRP och lönesumma. Men även BRP och lönesumma i förhållande till antalet sysselsatta är betydligt högre i Stockholm än övriga riket och storstadslän.

Ekonomisk utveckling efter bransch

Tjänstesektorn dominerar Stockholms näringsliv. Branschen fastigheter och företagstjänster, som svarar för närmare 25 procent av länets BRP, är också den bransch som tillsammans med byggbranschen utvecklats starkast den senaste tioårsperioden, med en årlig tillväxt på cirka 7 procent.

Trots den globala ekonomiska krisen ökade lönesumman i privat sektor i Sverige med 6,5 procent under

2008. Motsvarande siffra för Stockholmsregionen, Stockholms län och stad var 7,2 procent, 7,6 procent respektive 7,7 procent. Den totala lönesumman, inklusive offentlig sektor, utvecklades något svagare generellt. Genom en starkare tillväxt under flera år har Stockholmsregionen ökat sin andel av Sveriges totala lönesumma till drygt 40 procent år 2008. För lönesumman i privat sektor var Stockholmregionens andel högre, drygt 43 procent, medan andelen för den offentliga sektorn var lägre med 35 procent.

Tabell 2. Lönesumma efter sektor och bransch i Stockholms län, 2008

Källa: SCB

Sektor och bransch	Mdkr	Fördelning, %	Andel i Sverige, %	Förändring 07/08%
Företagskonsulter	50	14	48	11,2
Handel	47	14	32	7,4
Tillverkning	40	12	15	3,2
Finans	29	8	62	6,4
Övriga företagstjänster	25	7	38	5,2
Transporter	19	6	28	7,2
Bygg	18	5	24	12,3
Hotell och restaurang	16	5	39	7,5
Vård och Omsorg	16	5	45	11,7
Utbildning, FoU	9	3	37	10,4
Telekommunikation	5	1	43	3,5
Övrigt	7	2	38	3,6
Privat sektor	282	81	31	7,6
Offentlig sektor	67	19	19	3,1
Total	349	100	28	6,7

Fördelningen av lönesumman efter bransch skiljer sig väsentligt i Stockholms län från övriga landet. I Stockholms län står kvalificerade företagstjänster, finans, vård och omsorg samt utbildning, FoU för 37 procent av lönesumman mot drygt 22 procent i Sverige som helhet. Inom bygg, tillverkning och annan industri är förhållandet det omvända, 17 procent i Stockholms län och 27 procent i Sverige. Handelsandel är däremot relativt likartad i hela landet, 13,5 procent i Stockholms län och 12 procent i riket.

Under 2008 var det bygg, företagskonsulter samt utbildning, FoU som utvecklades starkast i Stockholms län, med en tillväxt på mellan 10 och 12 procent jämfört med 2007. Även vård- och omsorg kunde uppvisa ett tvåsiffrigt tillväxttal under 2008.

Stockholms näringsliv

Företagandet i Stockholm

Stockholm är Sveriges centrum för nyföretagande och entreprenörskap. Mer än vart tredje nytt företag i Sverige startas i Stockholms län. Under 2008 fortsatte det höga nyföretagandet i Stockholms län med över 20 000 nya företag. Med undantag för 2007 så var även företagskonkurserna 2008 de lägsta under 2000-talet.

Nyföretagande

Under 2008 fortsatte det höga nyföretagandet i Stockholm som övriga landet, även om nivån inte nådde upp till 2007-års rekordnivå. Totalt registrerades knappt 60 000 nya företag i riket, varav Stockholmsregionen svarade för närmare 27 000 eller knappt hälften, 45 procent. Mer än vart tredje nytt företag i landet startades i Stockholms län och vart femte i Stockholms stad. Jämfört med rekordåret 2007 minskade dock antalet nya företag i såväl riket som Stockholm. I riket och Stockholmsregionen var minskningen 6 procent och i Stockholms län och stad var minskningen något större.

Bland de nya företagen var aktiebolag den vanligaste bolagsformen i såväl riket som Stockholm under 2008. Ungefär två av tre företag som startades i Stockholms län återfanns inom tjänstesektorn. Ungefär 40 procent av alla nystartade företag i länet var inom företagstjänster, följt av personliga tjänster som svarade för drygt 20 procent. I länet drevs 40 procent av företagen helt eller delvis av kvinnor, vilket var något över riksgenomsnittet. De nystartade företagen i länet sysselsatte i genomsnitt 1,7 personer, vilket var ungefär i nivå med riksgenomsnittet. Drygt 40 procent var heltidssysselsatta i de nystartade företagen.

Drygt hälften av nyföretagarna i såväl Stockholms län som riket är i åldern 30-50 år. Det är ungefär lika många som är yngre (< 30 år) som äldre (>50 år). De med utländsk härkomst är överlag underrepresenterade. Drygt hälften av företagarna

i Stockholms län har en eftergymnasial utbildning. Enligt de senaste siffrorna från ITPS visar att 67 procent av företagen i riket som startades 2003 även var verksamma 2006. I Stockholms län var andelen 68 procent.

Nyföretagande per 1 000 invånare

I Stockholms län startades 10 företag per 1 000 invånare under 2008. Motsvarande siffra för Stockholmsregionen och riket var 8 respektive 6 företag. Nyföretagandet per invånare var alltså nästan dubbelt så högt i Stockholms län som i riket som helhet. Storstadsläna Västra Götaland och Skåne hade ett nyföretagande som låg i nivå med riket.

Stockholms läns höga nyföretagande framgår också av att kommunerna i Stockholms län innehar sex

Diagram 5. Antal nystartade företag per 1 000 invånare, 2008

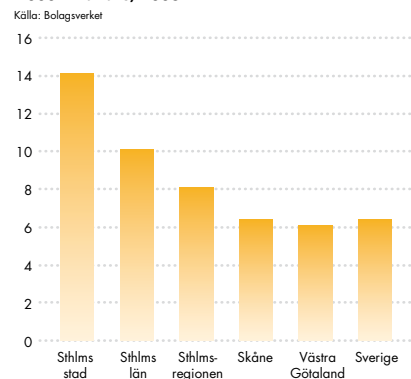
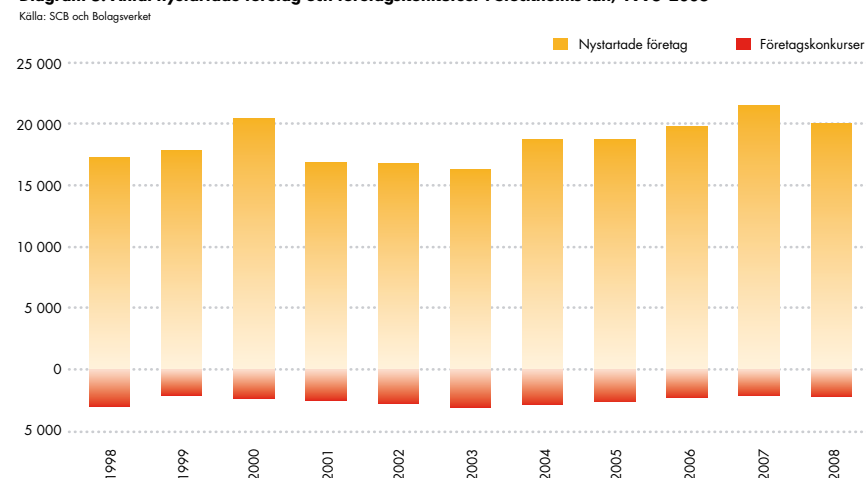

Diagram 6. Antal nystartade företag och företagskonkurser i Stockholms län, 1998-2008

av de tio första platserna i Jobs & Societys Nyföretagarbarometer för Sveriges kommuner. Stockholms stad placerar sig i topp med 14,1 nystartade företag per 1 000 invånare.

Företagskonkurser

Efter flera års nedgång ökade antalet företagskonkurser något under 2008 i såväl Stockholm som övriga riket. Konkurserna vände upp från en historiskt låg nivå och bortsett från år 2007 kunde antalet företagskonkurser i Stockholmsregionen

tillskrivas de lägsta på hela 2000-talet. Totalt försattes 6 515 företag i konkurs i riket år 2008, vilket är 13 procent fler än 2007. I Stockholmsregionen försattes totalt 2 952 företag i konkurs under året, varav 2 191 i Stockholms län och 1 452 i Stockholms stad. Det är 5 procent fler konkurser i regionen och 3 procent fler i länet och staden jämfört med 2007. Sedan 2005 har Stockholmsregionens andel av landets företagskonkurser minskat med cirka 5 procentenheter.

Tabell 3. De tio främsta kommunerna i landet som har flest nyregistrerade företag per 1 000 invånare

Källa: Jobs and Society Nyföretagarcentrum

Nyföretagandet per 1 000 invånare	Ranking		Kommun	Antal nystartade företag		Förändring, %
	2008	2007		2008	2007	
14,1	1	1	Stockholm	11 395	12 253	-7
10	2	3	Danderyd	307	344	-11
9,9	3	18	Vellinge	325	267	22
9,6	4	4	Solna	625	685	-9
9,5	5	9	Lidingö	408	386	6
9,2	6	2	Vaxholm	99	134	-26
9,2	6	5	Åre	94	105	-11
8,8	8	21	Sotenäs	81	73	11
8,8	8	6	Värmdö	329	338	-3
8,6	10	36	Trosa	98	78	26

Företag och branscher

Stockholms län har Sveriges mest diversifierade näringsliv med en mångfald av företag i olika storlekar och branscher. Här finns nästan en fjärdedel av Sveriges samtliga företag och många huvudkontor.

Företagsstruktur

Näringslivet i Stockholms län domineras i hög grad av så kallade mikroföretag med färre än tio anställda. Drygt 95 procent av företagen tillhör denna kategori. Av dessa företag saknar två av tre helt anställda och cirka hälften av företagen kan antas vara vilande eller en bisyssla. De vanligaste näringsgrenarna är företagskonsulter och handelsföretag, som svarar för drygt 24 procent respektive 29 procent av alla anställda i mikroföretagen. Andra stora branscher är hotell, bygg och övriga företagstjänster. Ungefär en femtedel av de privatanställda i Stockholms län och Stockholmsregionen är anställda i mikroföretag.

Vid sidan av mikroföretagen finns småföretagen som har 10-49 anställda. Cirka en fjärdedel, 24

procent, av antalet privatanställda i Stockholmsregionen arbetar i något av dessa drygt 13 000 småföretag. Branschfördelningen liknar i stort mikroföretagens med en dominans för handel, följt av företagskonsulter.

Flest anställda har Stockholmsregionens närmare 2 600 medelstora företag med 50-999 anställda. De svarar för 35 procent av samtliga anställda i privat sektor, och i Stockholms län är andelen än något högre. Industriföretagen dominerar i Stockholmregionen med över 22 procent av sysselsättningen följt av företagskonsulter. I Stockholms län dominerar handelsföretagen denna grupp av medelstora företag och i staden är det företagskonsulterna.

Tabell 4. Antal företag och anställda efter företagsstorlek i Stockholm, 2008

Källa: SCB

Företagsstorlek, antal anställda	Företag				Anställda			
	Stockholms län		Stockholmsregionen		Stockholms län		Stockholmsregionen	
	Antal	Andel av riket, %	Antal	Andel av riket, %	Antal	Andel av riket, %	Antal	Andel av riket, %
0-2	201 743	28	310 567	42	50 759	24	74 139	37
3-9	20 269	25	30 973	39	99 566	25	152 062	39
10-19	5 556	27	8 322	41	74 728	27	111 743	40
20-49	3 418	29	4 827	41	101 747	29	143 155	41
50-249	1 653	32	2 248	44	160 397	32	218 495	44
250-999	249	31	347	42	110 892	31	151 406	43
1 000-2 999	33	23	62	39	55 381	22	92 888	41
3 000-	12	19	21	33	62 066	24	106 693	42
Totalt	232 933	27	357 367	40	715 536	24	1 050 581	37

Knappt var femte anställd arbetar i något av Stockholmsregionens 83 företag med minst 1 000 anställda, varav drygt hälften av företagen finns i Stockholms län. I regionen och i Stockholms län dominerar tillverkningsföretagen med 28 procent respektive 23 procent. ICT, finans, handel och övriga företagstjänster är andra branscher som är väl representerade bland storföretagen.

Branschstruktur

Stockholmsregionen och Stockholms län har en väl balanserad branschstruktur med många företag och arbetsplatser i samtliga branscher. Påtagligt är också att näringslivet präglas av en stor andel forsknings-, utvecklings- och ledningsstrukturer samt tillhörande servicefunktioner.

Stockholm har en högre andel tjänsteföretag än riket i övrigt. Tre av fyra företag i Stockholmsregionen är verksamma inom tjänstenäringen och i länet är fyra av fem företag tjänsteföretag. I riket är motsvarande siffra cirka 65 procent. I Stockholmsregionen finns 60 procent av landets anställda inom finanssektorn och cirka hälften av landets anställda inom företagskonsulter, telekommunikation, FoU, vård och om-

sorg samt övriga företagstjänster. För branscherna handel, bygg och transporter skiljer sig Stockholmsregionen inte märkbart från övriga landet. Däremot är andelen som arbetar inom tillverkningsindustrin betydligt lägre i Stockholmsregionen än i övriga landet. Trots det finns det nästan 60 000 företag med närmare 200 000 anställda i tillverkningsindustrin i Stockholmsregionen.

Tabell 6. De tio största privata arbetsgivarna i Stockholmsregionen, 2008

Källa: SCB

Företag	Antal anställda
Ericsson	10 475
AstraZeneca	7 325
NCC	6 475
Scania	6 275
SEB	6 075
ABB	4 425
Busslink i Sverige	4 275
Swedbank	4 175
Sandvik	4 125
Coop	3 825

Tabell 5. Antal företag och anställda efter bransch i Stockholm och Sverige, 2008

Källa: SCB

Bransch	Företag			Anställda		
	Stockholms län	Stockholmsregionen	Sverige	Stockholm län	Stockholmsregionen	Sverige
Företagskonsulter	61 747	78 887	155 080	111 888	134 301	261 162
Hotell och restaurang	36 947	52 949	123 871	57 681	78 028	179 850
Övriga företagstjänster	29 263	42 007	99 626	80 607	109 607	229 742
Handel	28 927	44 822	123 604	128 231	186 828	480 169
Tillverkning	22 706	59 514	270 238	87 853	198 304	697 545
Bygg	18 934	30 251	76 111	59 498	93 573	233 352
Vård o omsorg	9 840	13 827	28 713	42 474	59 174	119 009
Transporter	7 935	11 925	31 574	47 391	67 421	170 827
Övrigt	7 012	10 281	26 294	18 151	25 948	56 684
Utbildning, FoU	5 814	8 324	18 604	26 350	34 567	72 399
Finans	3 536	4 253	8 118	45 155	50 961	83 446
Telekommunikation	272	327	598	10 257	11 869	23 836
Totalt	232 933	357 367	962 431	715 536	1 050 581	2 608 021

Starka profilbranscher

I Stockholm finns ett antal branscher som profilerar Stockholm på den internationella arenan. Här finns ett av världens största ICT-kuster, ett av Europas största bioteknikkuster, Skandinavien ledande finanssektor samt största besöksnäring. Dessutom ligger Stockholm i framkant inom mode och design samt miljöteknik.

Life sciences

Stockholmsregionen rankas som ett av Europas största life science-kuster. Här finns världsledande akademisk forskning, framstående universitetssjukhus och en stor närvaro av läkemedelsindustri. Mer än hälften av Sveriges life sciences-företag – cirka 460 stycken – finns i Stockholmsregionen med företag som AstraZeneca, Pfizer och Biovitrum. AstraZeneca har, till exempel, sin största anläggning i Södertälje med 8 000 anställda. Härifrån kommer världsledande produkter som t ex Fragmin (Pfizer), Healon (AMO), Sephadex (Amersham Biosciences), Xylocaine (AstraZeneca) och ReFacto (Wyeth/Biovitrum).

I klostret finns även sex universitet, med bland annat life science-inriktning. Störst är Karolinska Institutet, som också är ett av de största medicinska universiteten i Europa med en internationellt ledande ställning inom stamcells forskning. Karolinska Institutet rankas fyra i världen bland medicinska universitet efter Harvard, Cambridge och Oxford.

Stockholmsregionens life sciences-industri är framstående inom:

- Neurovetenskap: Degenerativa sjukdomar (Alzheimers, Parkinsons) och stroke
- Immunologi och allergi – diagnostik och vaccin
- Metaboliska sjukdomar: diabetes, övervikt, stroke
- Regenerativ medicin: Odling av mänsklig vävnad och stamcells forskning
- Onkologi
- Metoder, modeller och verktyg för bioteknisk forskning
- Bioproduktion

Finansiella tjänster

Bank och finans är en av de snabbast växande sektorerna i svensk ekonomi. En välfungerande finanssektor är en förutsättning för en effektiv handel med varor och tjänster, liksom för att starta och utveckla företag.

Stockholm är inte bara Sveriges, utan hela Skandinavien ekonomiska centrum. Stockholm har Skandinavien största aktiebörs – Nasdaq OMX – som äger och driver aktiebörserna i Stockholm, Köpenhamn, Helsingfors, Riga, Tallinn och Vilnius och ger tillgång till cirka 80 procent av aktiemarknaderna i Skandinavien och Baltikum. I Stockholm finns också huvudkontoren till fyra av de sex största bankerna i Norden och många multinationella koncerners, bankers och finansinstituts regionala huvudkontor.

Stockholm ligger långt framme i arbetet med att utveckla finansiella tjänster och produkter, samt ny teknik. Regionen är också framstående på riskkapitalmarknaden. Under de senaste tio åren har svenska riskkapitalfonder gett bättre resultat än nordamerikanska och europeiska konkurrenter.

Totalt sysselsätter bank- och finanssektorn cirka 51 000 personer i 4 250 företag i Stockholm. Det bedrivs också framstående forskning inom området finansiella tjänster. I länet finns tre akademiska institutioner med ekonomisk inriktning som sysselsätter 500 forskare.

Informations- och kommunikationsteknik, ICT

I Stockholm finns ett av världens största ICT-kluster. I regionen finns över 20 500 ICT-företag som tillsammans sysselsätter 95 000 personer. Stockholm är känd som en "hotspot" inom nytänkande inom ICT och hemmaplan för innovatörer som Ericsson och TeliaSonera. Det var också i regionen som trådlös teknik som NMT, GSM, EDGE och WCDMA föddes och i december 2009 öppnades världens första 4G-nät i Stockholm.

Genom Kista Science City har Stockholmsregionen blivit ett internationellt centrum för trådlös teknologi, bredband samt mobila applikationer och tjänster. Här finns såväl stora ICT-företag som start-ups, utbildning och forskning. De stora forskningsaktörerna vid sidan av näringslivet är Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet och forskningsinstitutet SICS, Acreo, FOI och Interactive Institute.

Stockholmsregionens främsta expertisområden inom ICT är:

- Trådlös teknik och trådlösa tjänster
- Bredband
- Tillämpad ICT
 - Finans
 - Industriautomation/robotteknik

- Mediarelaterade områden
- Life Science
- Datacenter

Inom programvara och elektronik är Stockholm en av de mest attraktiva investeringsregionerna i Europa enligt Ernst & Young, European Investment Monitor.

Automation

Stockholmsregionen, och Västerås i synnerhet, har en lång historia inom industriell automation och robotteknik. De senaste åren har tillväxten inom denna sektor varit hög och det öppnar spännande möjligheter för investerare. Ett bevis på klustrets styrka är att ABB fokuserar ansvaret för koncernens globala forskning och utveckling till sin anläggning i Västerås. På samma sätt som Ericsson i Kista lockar många företag inom området trådlös teknologi lockar ABB många företag inom automation och robotteknik.

Stockholmsregionen är även centrum för industriell automationskompetens och tillverkning – både i Sverige och Norden. ABB är det största och mest kända bolaget, men regionen har mycket mer att erbjuda. I Stockholmsregionen finns drygt 500 företag med 15 000 anställda inom industriell automation och robotteknik. Bland bolagen finns konsultföretag, systemintegratörer och produkt- och komponentleverantörer.

Styrkeområden inom automation är:

- Processautomation
- Kraftautomation
- Robotteknik
- Industriell IT

I Stockholmsregionen finns även framstående FoU-resurser. De mest betydande är Kungliga Tekniska högskolan (KTH) i Stockholm och Mälardalens högskola i Västerås/Eskilstuna. Tillsammans utexaminerar de över 500 ingenjörer inom industriell automation eller närliggande områden varje år, vilket skapar unika kontakter mellan den akademiska världen och industrin.

Cleantech

Högt ställda miljömål i Sverige har drivit fram en växande efterfrågan på teknik och tjänster med hög miljöprofil. Stockholm är internationellt känt för sina framsynta investeringar och sin höga kompetens inom uthållig stadsutveckling med stark forskning och utveckling samt stor närvaro av cleantech-industri. Bland Europas större städer rankas Stockholm som en av de renaste.

Cleantech har utvecklats till ett av Stockholms viktigaste profilmråden och har en stark ekonomisk tillväxt. De hållbara lösningar, som har utvecklats i samverkan mellan företag, forskare och kommuner i Stockholmsregionen, introduceras med stor framgång på den globala marknaden och bidrar till att förverkliga miljömålen i världens städer. De senaste åren har den svenska exporten inom cleantech-området ökat starkt och en betydande del av exporten kommer från Stockholmsregionen.

Totalt finns det 2 600 arbetsställen inom cleantech-industrin i Stockholmsregionen, som sysselsätter närmare 12 700 personer. Det bedrivs också framstående forskning inom området vid exempelvis Kungliga Tekniska högskolan (KTH) i Stockholm och Ångströmlaboratoriet vid Uppsala Universitet.

Logistik

Stockholm är centralt beläget i Östersjöregionen och den bästa platsen för ett logistikcentrum som skall betjäna hela regionen eftersom det är den enda platsen med möjlighet till leverans över natten till de centrala delarna av Sverige, Finland, Danmark, Norge, Estland, Lettland och Litauen. Stockholmsregionen är också den största konsumtionsregionen med stort inflöde av gods. Fem stora hamnar, moderna väg- och järnvägs-transporter tillsammans med fem internationella flygplatser finns här. Mycket stora investeringar görs för närvarande i förbättring av vägnät och järnvägar för att ytterligare förbättra kommunika-

tioner och transportmöjligheter. Det finns en lång tradition och stor logistikkunskap i regionen och branschen har närmare 12 000 logistikföretag och 67 000 anställda.

Regionala huvudkontor

I Stockholm finns fler större företag än i någon av de nordiska grannhuvudstäderna. Det beror på att Stockholm har fler stora inhemska företag och att flera av dessa företag har sina internationella huvudkontor i Stockholm. Dessutom har de flesta multinationella företag som har regionala huvudkontor i Skandinavien förlagt dem till Stockholm. Två tredjedelar av alla Fortune 100-företag med skandinaviska huvudkontor har etablerat dem i Stockholm.

Mode och design

Stockholm nämns allt oftare som en av de mest trendiga och designmedvetna städerna i världen. Regionen är också en stor mötes- och marknadsplats för mode- och designindustrierna. Flera av de stora märkena såsom H&M, Gant, Filippa K, Acne Jeans och J.Lindeberg finns i Stockholm. Branschen domineras av småföretag med färre än 20 anställda.

Likt trenden i övrig tillverkningsindustri har de enkla processerna lämnat Sverige. Kvar i Stockholm finns högkvalificerat arbete inom design, produktutveckling, logistik och marknadsföring. Branschen har utvecklats starkt under lång tid. Den svenska klädexporten har under den senaste tioårsperioden mer än fördubblats.

I Stockholm finns utbildningar inom mode och design samlade hos flera aktörer såsom Konstfack, Beckmans Designhögskola, Forsbergs m fl. Hösten 2006 inrättade Stockholms universitet en professur i modevetenskap. Konstfacks inkubator Transit agerar också som regional kulturinkubator på uppdrag av Landstinget.

Besöksnäring

Stockholm lockar flest besökare i hela Skandinavien. Staden kvalificerar också in sig i den högsta divisionen – Premier League – enligt European Cities Marketing, som ett av Europas ledande besöksmål. Under 2008 nåddes en ny toppnotering i Stockholm och övernattningarna på länets hotell, vandrarhem och stugbyar ökade med 5 procent till 8,7 miljoner övernattningar (exkl camping). Lägger man till dem som bor i icke kommersiellt boende blir siffran drygt 24 miljoner, vilket betyder cirka 66 000 övernattande besökare per dygn i länet.

För att möta fler besökare har Stockholms hotellkapacitet förstärkts under senare år. Antalet hotell ökar och tillgången till rum har ökat ännu snabbare. Jämfört med 2007 ökade antalet hotellrum med 4 procent i länet och 7 procent i staden. Sedan år 2003 har antalet hotellrum ökat med 12 procent, eller cirka 2 500 hotellrum, i länet och 19 procent i staden. Samtidigt har antalet uthyrda rum ökat med 30 procent i länet och 36 procent

i staden. Under de kommande åren görs också stora investeringar i turistiska anläggningar och arenor, bland annat Stockholm Waterfront, Nationalarenan och Globenområdet. Cirka 1 500 nya hotellrum håller på att byggas och under 2010 öppnar flera hotell; t ex Courtyard by Marriott på Kungsholmen, Nobis Hotel Stockholm på Norrmalmstorg, STF City med familjehotell i Kungsbrohuset och Park Inn Stockholm Waterfront bredvid centralstationen.

Stockholms stads företagsområden

I Stockholms stad finns närmare 118 000 företag inom den privata sektorn med drygt 407 000 anställda. Drygt hälften av de anställda är sysselsatta i företag belägna i stadens 26 företagsområden, som är väl fördelade över staden vid de stora trafiklederna med god tillgänglighet för både person- och varutransporter.

Av de 118 000 företagen i Stockholms stad är drygt hälften så kallade aktiva bolag, dvs har en omsättning som överstiger 300 000 kronor om året. Det största företagsområdet är city, som har cirka 7 000 företag med närmare 87 000 anställda. I cityområdet finns Sveriges finanscentrum med ett stort antal finansiella företag och ledningsfunktioner samt en mängd företag inom handel, hotell och restaurang.

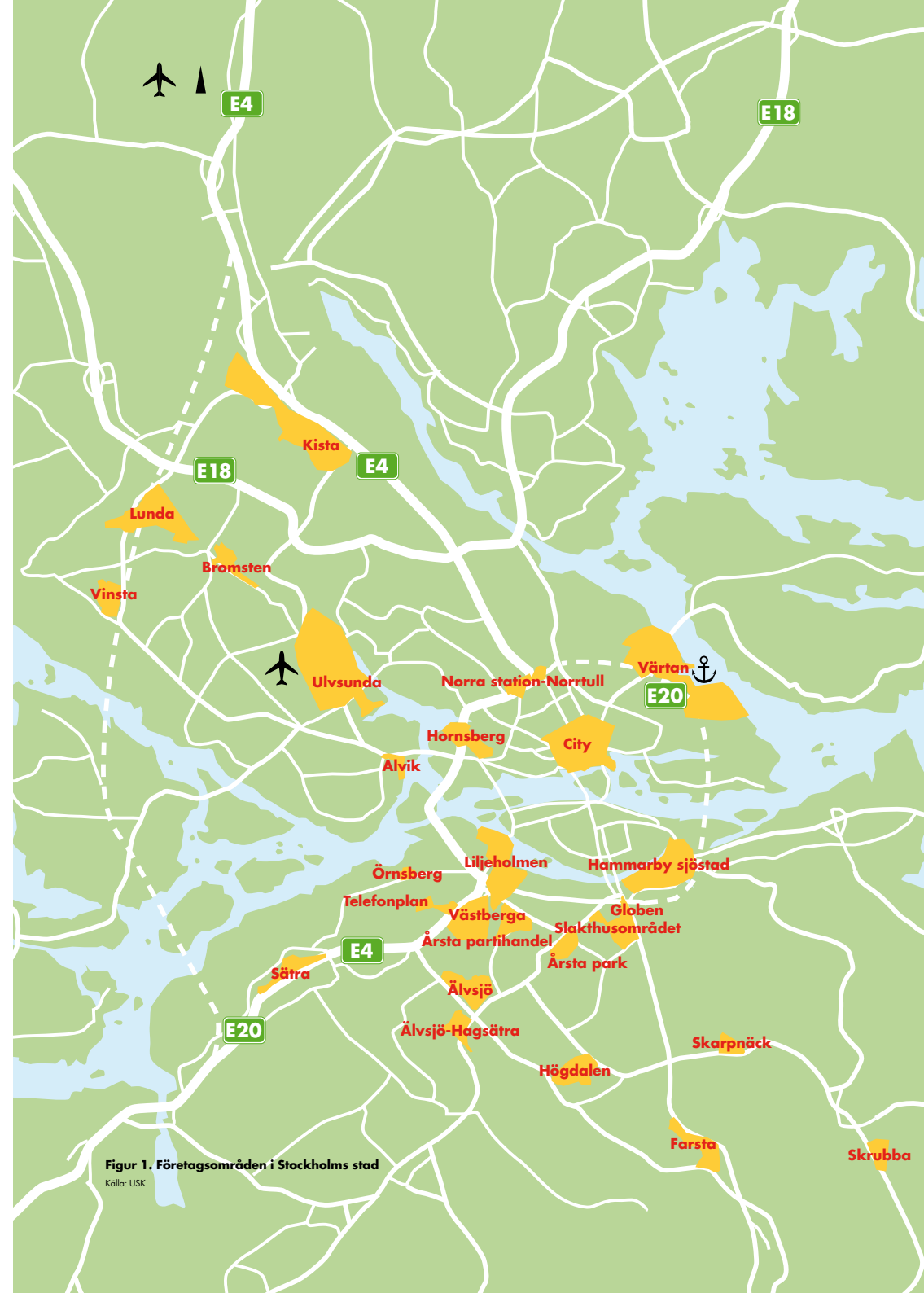
Det näst största företagsområdet i Stockholms stad är Kista inom Kista Science City som har drygt 1 400 företag med drygt 32 000 anställda. Kista Science City domineras av företag inom ICT-sektorn och Kista rankas också som ett av världens största ICT-kluster.

Andra stora företagsområden i Stockholms stad är Hornsberg, Värtan, Liljeholmen, Ulvsunda, Norra station-Nortull med 7 800-11 000 anställda vardera. Värtanområdet nyttjas för hamn och för verksamheter som har anknytning till hamnen. Andra stora branscher i området är finans, handel och ICT. Västberga är Stockholms största industri- och terminalområde. Området är södra Stockholms viktigaste godsterminal med ett flertal speditörsföretag.

Tabell 7. Antal arbetsställen och anställda i Stockholms stads företagsområden, 2008

Källa: SCB

Företagsområde	Antal arbetsställen	Antal anställda
City	7 087	86 969
Kista (del av Kista Science City)	1 437	32 037
Kista-Akalla	532	21 630
Hornsberg	273	11 905
Värtan	442	10 121
Liljeholmen	502	8 891
Ulvsunda	717	8 567
Norra station-Nortull	427	7 798
Västberga	467	7 117
Globen	249	6 185
Hammarby sjöstad	782	4 651
Alvik	149	4 313
Farsta	126	3 877
Lunda	242	3 648
Älvsjö centrum	112	3 362
Slakthusområdet	246	2 702
Telefonplan	66	2 680
Årsta partihandel	165	1 887
Årsta park	119	1 713
Vinsta	152	1 708
Älvsjö-Hagsätra	113	1 680
Skarpnäck	76	1 302
Högdalen	122	1 264
Sätra	94	1 171
Örnsberg	71	978
Bromsten	121	700
Skrubba	62	644
Totalt	14 951	239 500

Figur 1. Företagsområden i Stockholms stad

Källa: USK

Internationell handel

Näringslivet i Stockholms län har en stark internationell inriktning med betydande internationell handel och verksamhet i utlandet. Närmare 60 procent av antalet anställda i länet arbetar i företag som bedriver internationell handel och företagen i länet svarar för 80 procent av Sveriges samtliga utländska dotterbolag.

Företag med internationell handel

Av Stockholms läns cirka 716 000 anställda i privat sektor under 2008 var 416 000 eller uppemot 60 procent anställda i företag som bedrev internationell handel. Av dessa var drygt 319 000 anställda i ett exportföretag, vilket innebar att närmare 45 procent av alla anställda arbetade i ett exportföretag. Flest exportföretag fanns inom handel, tillverkning och företagskonsulter. Till sammans svarade dessa branscher för drygt 80 procent av alla exportföretag och 60 procent av alla anställda i exportföretag. De största exportföretagen fanns inom finans och telekommunikation, med i genomsnitt drygt 320 respektive 200 anställda per företag. Minst var handelsföretagen med 15 anställda. I genomsnitt hade exportföretagen 30 anställda, vilket är tio gånger fler än genomsnittsföretaget i länet.

Export

Sverige tillhör ett av världens främsta länder vad gäller export av högteknologiska varor och tjänster. Enligt Eurostat hade Sverige år 2006 en marknadsandel på 0,98 procent av världens totala export av högteknologiska produkter, vilket placerar Sverige på en nionde plats i världen och främst i Skandinavien. En betydande del av den svenska högteknologiska exporten kommer från Stockholmsregionen.

Norden och övriga Europa var de mest dominerande exportmarknaderna bland Stockholms läns drygt 10 200 exportföretag under 2008. Drygt hälften av exportföretagen exporterar till övriga Norden och närmare nio av tio till övriga Europa. Vart fjärde exportföretag exporterar till Asien och något fler till Amerika. Under den senaste tioårsperioden har framförallt antalet företag som exporterar till EU-länder utanför Norden ökat.

Tabell 8. Antal företag efter exportmarknad i Stockholms län, 2008

Källa: SCB

Marknad	Antal företag
Norden	5 859
Övriga Europa	8 745
Asien	2 353
Amerika	2 869
Afrika	679

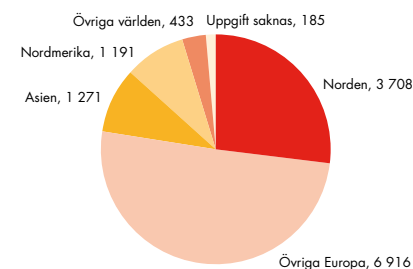

Stockholmsföretag med dotterbolag i utlandet

Under 2008 hade företag i Stockholms län 13 700 utländska dotterbolag. Företagen i länet svarar därmed för en betydande del av de dotterbolag som svenska företag har i utlandet. Drygt tre av fyra dotterbolag fanns i Europa, varav 1/3-del var lokaliserade i Norden. Under de senaste tio åren har företagen i Stockholms län nästan tredubblat antalet utländska dotterbolag. I absoluta tal har ökningen varit störst i Europa men Asien har ökat mest relativt sett.

Diagram 7. Antal utländska dotterföretag efter geografiskt område i Stockholms län, 2008

Källa: SCB

Utländskt ägande

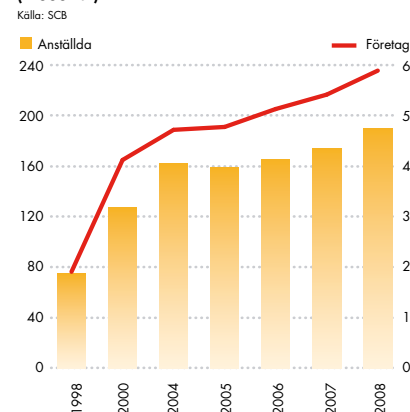
Genom internationaliseringen har det utländska ägandet av företag ökat kraftigt i Stockholms län. Under de senaste tio åren har antalet utländska företag mer än tredubblats och antalet anställda i utländska företag blivit 2,5 gånger fler.

De utländska företagen i Sverige har ökat kraftigt genom både nyetableringar och uppköp under senare tid. Under perioden 1998-2008 har antalet utländska företag i Stockholms län mer än tredubblats samtidigt som antalet anställda i utländska företag blivit 2,5 gånger fler. De utländska företagen utgör knappt 3 procent av företagen i länet, men svarar för mer än ¼ av systerstämningen i privat sektor. Andelarna är något lägre i Stockholmsregionen och övriga riket.

Under 2008 fanns det nästan 5 900 utländska företag i Stockholms län med närmare 190 000 anställda. Det är en ökning av antalet anställda med drygt 9 procent jämfört med 2007. Drygt

hälften av alla utländska företag i Sverige fanns i Stockholms län. Inberäknat hela Stockholmsregionen ökar andelen till 58 procent. Flest utländska företag finns inom företagstjänster och handel. Den bransch som har flest anställda i Stockholmsregionen är tillverkningsindustrin. I Stockholms län är det handeln som har flest anställda bland de utländska företagen. Närmare 50 procent av företagen hade sitt moderbolag i ett annat EU-land, varav drygt hälften fanns i ett annat nordiskt land. Under de senaste tio åren har framförallt ägandet från Storbritannien ökat följt av Frankrike, Tyskland, Norge och USA.

Diagram 8. Utveckling av utländska företag och anställda i utländska företag i Stockholms län (1 000-tal)

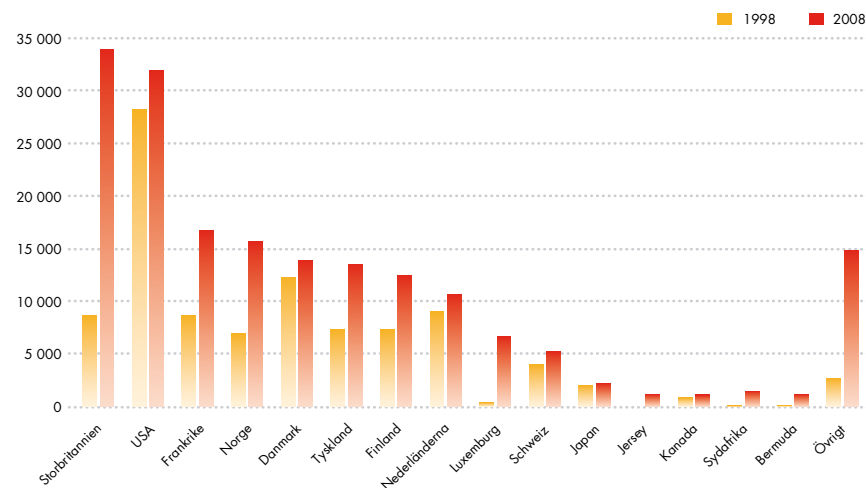
Tabell 9. Investeringar i europeiska storstadsregioner (urval), 2008

Källa: Ernst & Young

Region	Antal investeringsprojekt
London	262
Paris	222
Madrid	80
Barcelona	61
Oberbayern	61
Düsseldorf	60
Stockholm	44
Köpenhamn	38
Helsingfors	30
Oslo	9

Diagram 9. Antal anställda i utländska företag i Stockholms län, 1998 och 2008

Källa: SCB

Tabell 10. Antal företag och anställda med utländska ägare efter bransch i Stockholm, 2008

Källa: SCB

	Utländska företag			Anställda i utländska företag		
	Stockholms län	Stockholmsregionen	Sverige	Stockholms län	Stockholmsregionen	Sverige
Handel	1 561	1 798	3 355	44 511	56 545	115 404
Företagskonsulter	1 370	1 498	2 203	30 565	34 329	62 074
Övriga företagstjänster	1 223	1 354	2 287	24 154	33 382	66 278
Tillverkning	514	757	1 730	28 635	66 295	236 350
Finans	333	345	397	8 561	9 043	14 072
Transporter	256	274	517	23 810	27 135	51 811
Hotell och restaurang	180	203	368	8 822	10 479	18 824
Bygg	145	182	331	4 927	7 192	18 460
Vård o omsorg	75	86	129	9 789	12 617	22 538
Utbildning, FoU	70	87	148	1 748	2 277	7 223
Telekommunikation	56	57	78	4 298	4 879	9 281
Övrigt	110	122	203	122	126	138
Totalt	5 893	6 763	11 746	189 942	264 299	622 453

Innovationer och förnyelse

Stockholm är en av världens mest innovativa regioner. Cirka 39 procent av alla patentansökningar och 35 procent av alla riskkapitalsatsningar i Sverige görs i Stockholms län. De flesta sker inom elektronik och kommunikation, men biomedicin och bioteknik står för de största investeringarna.

Stockholm tillhör de absolut starkaste storstadsregionerna i Europa inom områdena teknologi och innovationsförsättningar. Andelen anställda i högteknologisk tjänstesektor, andelen anställda med utbildning i teknik och naturvetenskap, samt forsknings- och utvecklingsinvesteringarnas andelar av BRP är bland de högsta i EU. Regionens starka ställning förklaras delvis av industristrukturen, med många stora och forskningsintensiva företag. Det är också företagen som står för den överväldigande delen investeringar i FoU. Regionens företag är

Tabell 11. De tio mest innovativa regionerna i världen, 2008

Källa: World Knowledge Competitiveness Index 2008

Score 2008	Region	2008 Rank	2005 Rank	2003 Rank
248.3	San Jose–Sunnyvale–Santa Clara, US	1	1	–
175.3	Boston–Cambridge–Quincy, US	2	2	2
175.1	Hartford, US	3	4	7
174.7	Bridgeport–Stamford–Norwalk, US	4	–	–
160.8	San Francisco–Oakland–Fremont, US	5	3	1
151.8	Stockholm, Sweden	6	8	18
151.3	Seattle–Tacoma–Bellevue, US	7	5	12
147.1	Providence–Fall River–Warwick, US	8	–	–
147.0	Tokyo, Japan	9	22	15
146.1	San Diego–Carlsbad–San Marcos, US	10	7	10

även framgångsrika med att ta patent. Stockholm tillhör i det avseendet de tio främsta regionerna i Europa. Räknat patent per invånare är Stockholm ledande i världen efter Schweiz, enligt World Intellectual Property Organisation (WIPO).

Stockholms starka innovativa position understryks också av att regionen återigen hamnar i topp hos Centre for International Competitiveness. I World Knowledge Competitiveness Index (WKCI) för 2008 jämförs 145 regioner utifrån hur de presterar inom 19 kunskapsekonomiska områden, allt ifrån utbildning, finansiering, patent och innovation. Stockholm avancerade i rankingen för 2008 och flyttade upp två platser till sjätte plats. Bakgrunden till Stockholms avancemang utgörs av en fortsatt förbättring i en rad indikatorer - i synnerhet näringslivets FoU-utgifter, bioteknik, och investeringar i högre utbildning.

Patent och patentansökningar

I förhållande till sin befolkning är Sverige en av de ledande nationerna i världen vad gäller nya patentansökningar. Även räknat i absoluta tal tillhör Sverige de tio främsta i världen. Under 2008 ansöktes det om drygt 2 400 patent i Sverige via Patent och registreringsverket, PRV. Under ett antal år har patentansökningarna till PRV minskat, medan allt fler företag söker det mer omfattande så kallade Europapatentet. Idag är det ungefär lika många svenska patent som registreras i Sverige som i utlandet.

Företagen i Stockholmsregionen stod för drygt 1 200 eller hälften av de svenskregistrerade patentansökningarna under 2008. Antalet beviljade patent i regionen var samtidigt drygt 500 vilket är drygt 40 procent av alla beviljade patent i riket. Stockholms läns betydelse i regionen ökade under året. Nästan 900 av regionens totalt 1 200 ansökningar hade sitt ursprung i länet.

Riskkapital

Stockholm är en attraktiv region för direktinvesteringar. Enligt Ernst & Young European Investment Monitor 2008 placerar sig Stockholm på plats 14, före Köpenhamn, Helsingfors och Oslo. Inom företagstjänster rankas Stockholm på plats 6 och inom Life science och finansiella tjänster når Stockholm topp tio.

Under 2008 ökade antalet investeringarna i Stockholms län med 6 procent medan det investerade kapitalet minskade med 2 procent till närmare 7,9 mdkr. Drygt 60 procent av företagen återfanns inom ICT. Stockholm fortsatte därmed att vara det län som drar till sig både flest investeringar, 35 procent, och den högsta andelen av det investerade kapitalet, 32 procent. Jämfört med 2007 är Stockholms andel av riskkapitalet något högre. Totalt gjordes 588 investeringar för drygt 24,6 mdkr i Sverige.

Tabell 12. Riskkapitalinvesteringar i Stockholms län, 2008

Källa: Svenska Riskkapitalföreningen och Tillväxtverket

	Antal		Belopp (mdkr)	
	Stockholms län	Andel Sverige, %	Stockholms län	Andel Sverige, %
Life science	42	30	719	40
ICT	149	66	2 269	82
Industri och kemi	26	20	1 154	9
Tjänster	10	31	826	35
Finans	4	50	288	99
Övrigt	21	38	2 622	66
Totalt	252	43	7 879	32

Arbetskraft och befolkning

Arbetsmarknad

Stockholmsregionen är Sveriges i särklass största arbetsmarknad. Under 2008 var över 1,72 miljoner i åldern 15-74 år i sysselsättning. Av dessa återfanns drygt en miljon i Stockholms län. Länet är också arbetsplats för drygt 90 000 personer som bor i andra delar av landet. Under 2008 förstärktes arbetsmarknaden med nya toppnivåer för sysselsättningen samtidigt som arbetslösheten fortsatte ned.

Sysselsättning

Under 2008 ökade antalet sysselsatta invånare till nya toppnivåer i såväl Stockholm som övriga riket, för fjärde året i rad. I Stockholmsregionen ökade sysselsättningen med 2,2 procent eller 37 000 personer. I Stockholms län var motsvarande siffror 3,3 procent och 34 000 personer och i staden 3,2 procent och 14 000 personer. I riket som helhet ökade sysselsättningen med närmare 52 000 eller drygt 1,2 procent. Drygt 37 procent av all syssel-

sättning i Sverige fanns i regionen, vilket motsvarar 1,72 miljoner personer. Denna andel har varit relativt konstant under de senaste tio åren. Antalet sysselsatta invånare i Stockholms län uppgick under året till 1 045 300 personer, varav 444 000 personer i Stockholms stad.

Den senaste tioårsperioden har sysselsättningen (16-64 år) i Stockholmsregionen och riket ökat med cirka 13 procent. I Stockholms län och i Stockholms stad var ökningen under motsvarande period

Diagram 10. Sysselsättning i Stockholm och Sverige, 1998-2008 (index 1998=100)

Källa: SCB, AKU

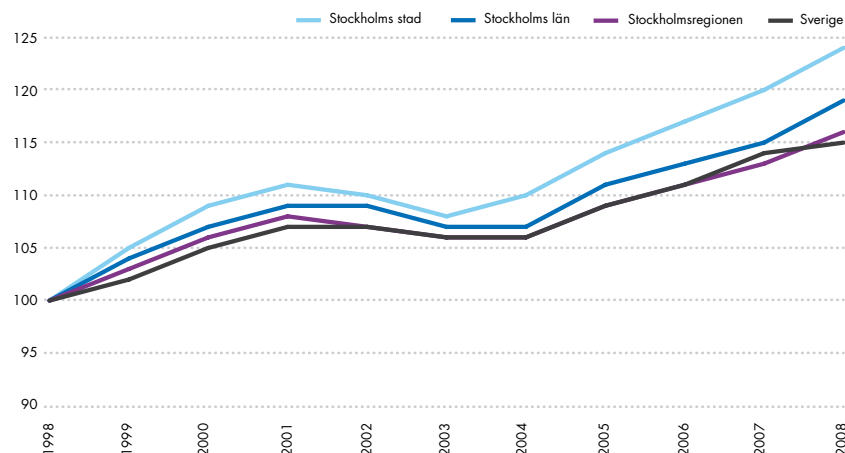
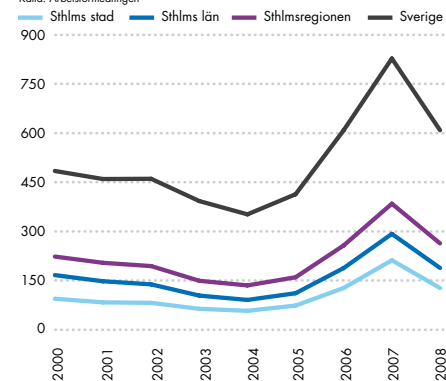

Diagram 11. Antal nyanmälda platser på arbetsförmedlingarna i Stockholm och Sverige, 2000-2008

Källa: Arbetsförmedlingen

16 respektive 21 procent. Det betyder 195 000 fler sysselsatta i regionen sedan 1998, varav 140 000 i Stockholms län. Tillväxten har varit störst inom tjänstesektorn, med FoU och företags tjänster, i såväl Stockholmsregionen som riket. Även byggsektorn har utvecklats starkt under senare år, medan tillverkningsindustrin gått tillbaka. I Stockholms län är närmare 900 000 eller 87 procent av sysselsättningen inom tjänstesektorn. I Stockholmsregionen och i riket som helhet är motsvarande andel 82 procent respektive 76 procent.

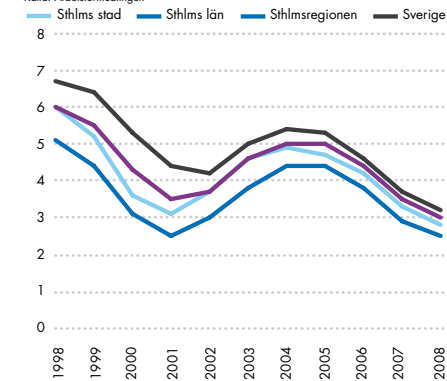
Sysselsättningsgraden i Stockholmsregionen, det vill säga andelen sysselsatta av den arbetsföra befolkningen (15-74 år), uppgick under 2008 till drygt 67,7 procent, vilket är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med 2007. I Stockholms län ökade sysselsättningsgraden under 2008 med nästan 1 procentenhet till 70,1 procent. I Stockholms stad var siffran än högre, 71,5 procent, medan den i riket som helhet låg på 66,4 procent.

Nyanmälda platser

Antalet nyanmälda platser hos arbetsförmedlingarna, som nådde exceptionella toppnivåer under 2007 i såväl Stockholm som övriga riket, föll under 2008 tillbaka till 2006 års nivåer. Sammanlagt nyanmälades 610 000 lediga jobb i Sverige under 2008, varav Stockholmsregionen svarade för un-

Diagram 12. Andel öppet arbetslösa i relation till arbetskraften i Stockholm och Sverige, 1998-2008

Källa: Arbetsförmedlingen

gefär 40 procent, Stockholms län för 30 procent och Stockholms stad för 20 procent. Jämfört med 2007 minskade antalet platser under året med cirka 25 procent i riket, 30 procent i regionen, 35 procent i länet och 40 procent i staden.

I Stockholmsregionen minskade antalet lediga platser i samtliga branscher jämfört med 2007, med undantag av offentlig förvaltning. Starkast var minskningen inom branscherna finansiell verksamhet och handel. Högskolet utbildade efterfrågades i samma omfattning som dem med särskild yrkesutbildning. Antalet lediga platser utan krav på särskild yrkesutbildning i regionen minskade, från 39 000 till 27 000, men deras andel av samtliga nyanmälda platser ligger kvar runt 10 procent. Tendensen i Stockholms län och i landet som helhet var ungefär densamma.

Varsel

Antalet varslade personer, som har minskat varje år sedan år 2002, ökade kraftigt under 2008 i såväl riket som Stockholm. Jämfört med 2007 ökade antalet varslade personer med 3,2 ggr i riket, 2,7 ggr i Stockholmsregionen och 2,4 ggr i Stockholms län. Totalt varslades 96 000 personer om uppsägning i riket, varav 31 000 personer i Stockholmsregionen och 17 000 i Stockholms län. Varslen ökade i alla branscher i såväl riket som Stockholm.

Tillverkningsindustrin är den bransch där ökningen varit mycket påtaglig i riket, men även i Stockholmsregionen. I Stockholms län, där branschen inte är så stor, har ökningen varit mer måttlig. Handel och bygg var de branscher i länet där antalet varslade var som störst.

Arbetslöshet

Under 2008 minskade arbetslösheten i såväl absoluta som relativa tal i Sverige. Antalet öppet arbetslösa minskade med 11 procent i riket och 13 procent i Stockholm. Totalt var 52 000 personer öppet arbetslösa i Stockholmsregionen, varav 27 000 personer i Stockholms län och 13 000 i Stockholms stad. I förhållande till arbetskraften innebar det cirka 0,5 procentenheter lägre arbetslöshet i såväl riket som Stockholm under 2008. Vid årets utgång var 3 procent öppet arbetslösa i Stockholmsregionen, 2,5 procent i Stockholms län och 2,8 procent i Stockholms stad. I riket var motsvarande siffra 3,2 procent.

För grupper som är utsatta var situationen något bättre i Stockholm än i riket som helhet. I riket som helhet låg arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år klart över genomsnittet medan den i Stockholms län låg nära genomsnittet. Andelen öppet arbetslösa som är långtidsarbetslösa har under de två senaste åren legat kring 18 procent i riket medan motsvarande andel i Stockholms län är 14 procent.

Pendling

Stockholms läns arbetsmarknad har stor betydelse för Sverige i allmänhet och Stockholmsregionen i synnerhet. Sammanslaget har Stockholms län den i särklass högsta nettoinpendlingen av Sveriges samtliga län.

Under 2007 ökade inpendlingen till Stockholms län till drygt 90 000 personer, vilket nästan motsvarar hela Uppsala stads förvärsarbetande befolkning. Av inpendlarna kom drygt 53 000, eller 60 procent, från de övriga länen i Stockholmsregi-

onen; Uppsala, Västmanland och Södermanland, Örebro samt Gävleborgs län. Övriga inpendlare var relativt jämnt fördelade från Västra Götaland, Skåne, övriga Götaland, samt Norrland. Från regionen övriga Svealand, som omfattar Dalarnas län och Värmlands län, kom uppemot 4 000 av inpendlarna.

Sedan 1997 har inpendlingen till Stockholms län ökat med nära 50 procent. I absoluta tal har ökningen varit störst under den senaste tioårsperioden från övriga Mälardalen. Förklaringen beror till stor del på investeringar som gjorts för att förbättra kommunikationerna mellan orter i Mälardalen och Stockholm. Även den långväga inpendlingen har ökat relativt kraftigt om än från en lägre nivå. Under den senaste tioårsperioden har till exempel inpendlingen från de fyra nordliga länen ökat med knappt 50 procent, vilket motsvarar drygt 6 000 pendlare.

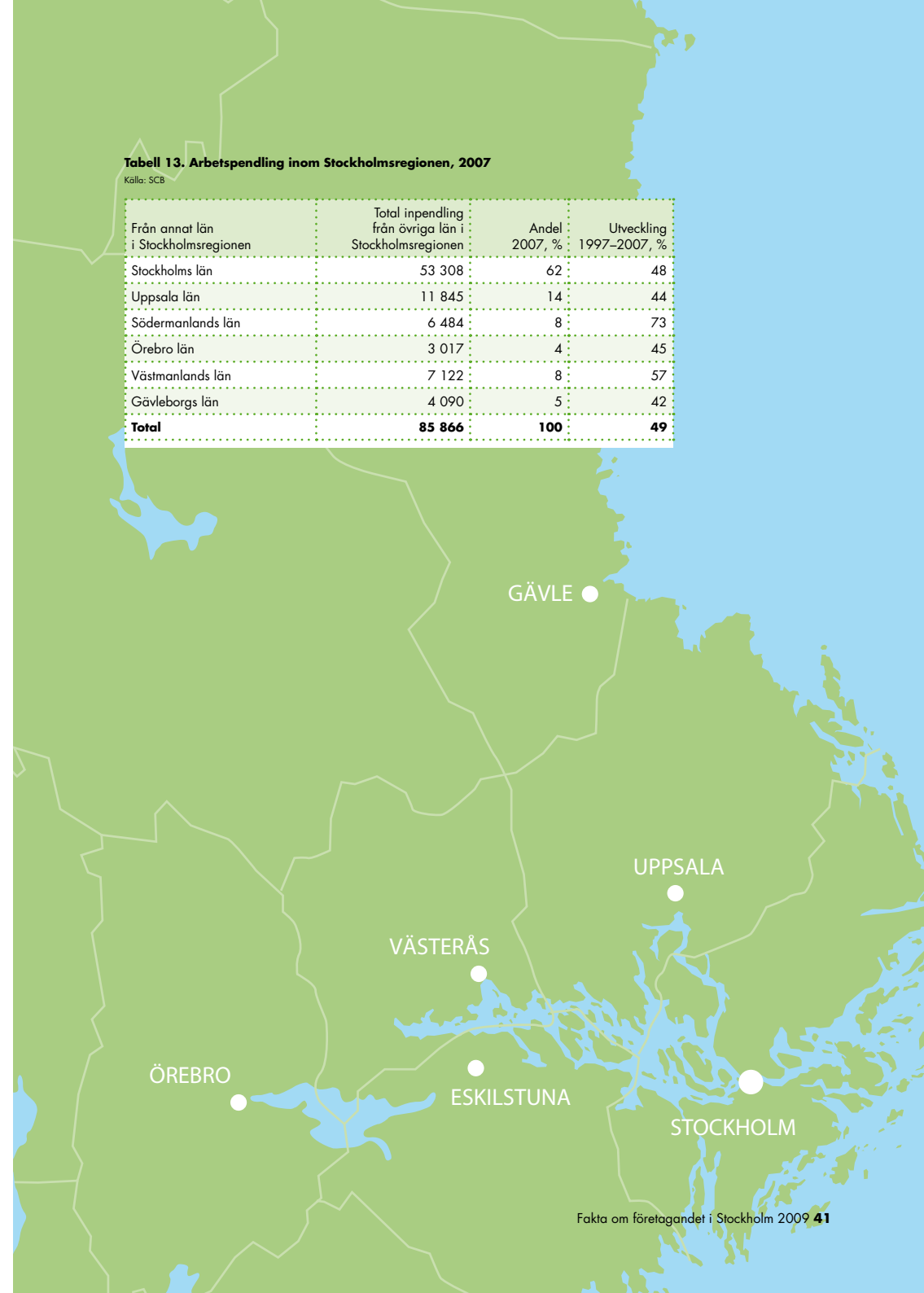
Arbetspendlingen ut från Stockholms län är förvisso betydligt mindre, men den har ökat kraftigt under perioden 1997–2007. År 2007 pendlade 30 200 personer ut från länet, vilket är en ökning med 55 procent sedan 1997 och ungefär 2 000 fler pendlare än 2006. Även om pendlingen till de övriga fem länen i Stockholmsregionen står för hela 46 procent av den totala utpendlingen från Stockholms län, så är det den långväga pendlingen till Skåne och Gotland som ökat mest.

Pendlingen inom Stockholmsregionen går främst till Stockholms län; hela 62 procent av den inomregionala pendlingen går till Stockholms län. Rörligheten inom regionen är hög, 39 procent av den förvärsarbetande befolkningen korsar en eller flera kommungränser för att ta sig till sitt arbete. Det är högre än rikssnittet, som ligger på 31 procent. Högst rörlighet uppvisar de förvärsarbetande i Stockholms län. Där är det hela 48 procent av befolkningen som arbetspendlar till ett arbete i annan kommun.

Tabell 13. Arbetspendling inom Stockholmsregionen, 2007

Källa: SCB

Från annat län i Stockholmsregionen	Total inpendling från övriga län i Stockholmsregionen	Andel 2007, %	Utveckling 1997–2007, %
Stockholms län	53 308	62	48
Uppsala län	11 845	14	44
Södermanlands län	6 484	8	73
Örebro län	3 017	4	45
Västmanlands län	7 122	8	57
Gävleborgs län	4 090	5	42
Total	85 866	100	49

Utbildning

Tillgång till välutbildad arbetskraft är en nödvändig förutsättning för näringslivets internationella konkurrenskraft. Stockholmsregionen har Sveriges mest välutbildade invånare med en av Europas högsta andelar med högskoleutbildning. Regionen är också landets största universitets- och högskoleregion med världsledande forskning och utbildning inom flera områden.

Utbildningsnivå

Befolkningen i Stockholmsregionen har landets högsta utbildningsnivå. Av regionens invånare i åldern 16–74 år har 1,15 miljoner personer, eller närmare 37 procent, en eftergymnasial utbildning. I Stockholms län och i Stockholms stad är andelen 39 procent respektive 46 procent. I riket som helhet är 31 procent högskoleutbildade. Över tid är det framförallt gruppen med mer än treårig eftergymnasial utbildning som ökat.

Av regions invånare i åldern 20–64 år med eftergymnasial utbildning är cirka 27 procent utbildade inom samhällsvetenskap, juridik, handel eller administration och 26 procent inom teknik, tillverkning, naturvetenskap, matematik och data. I Stockholms län är andelen inom samhällsvetenskap relativt hög medan den är något lägre inom vård- och omsorg jämfört med Stockholmsregionen och landet som helhet.

Helårsstudenter

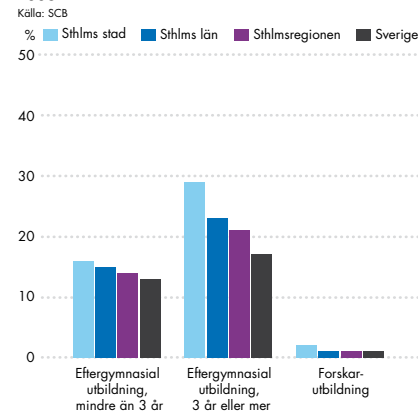
Antalet helårsstudenter vid Stockholmsregionens samtliga universitet och högskolor ökade något under 2008, till cirka 103 000 helårsstudenter. Det motsvarar 37 procent av landets samtliga helårsstudenter. Jämfört med år 2000 är det en ökning med nästan 10 procent. Nästan 30 procent

av studenterna i Stockholmsregionen läser juridik och samhällsvetenskap, 28 procent läser teknik och naturvetenskap medan 12 procent läser medicin och vård. Ungefär 56 000 av regionens helårsstudenter är inskrivna i ett av Stockholms läns 20-tal universitet eller högskolor.

I Stockholms län är andelen som läser teknik och naturvetenskap större än i regionen som helhet.

Högskolorna i Stockholmsregionen har ungefär samma antal sökande per ledig utbildningsplats som riket som helhet. Antalet förstahandssökande per antagen (sökandetryck) uppgår till 1,2 i Stockholmsregionen och till 1,3 i landet som helhet. Till universitet och högskolor i Stockholms län är trycket något högre, 1,4 sökande per plats.

Diagram 13. Andel av befolkningen 20–64 år med eftergymnasial utbildning i Stockholm och Sverige, 2008

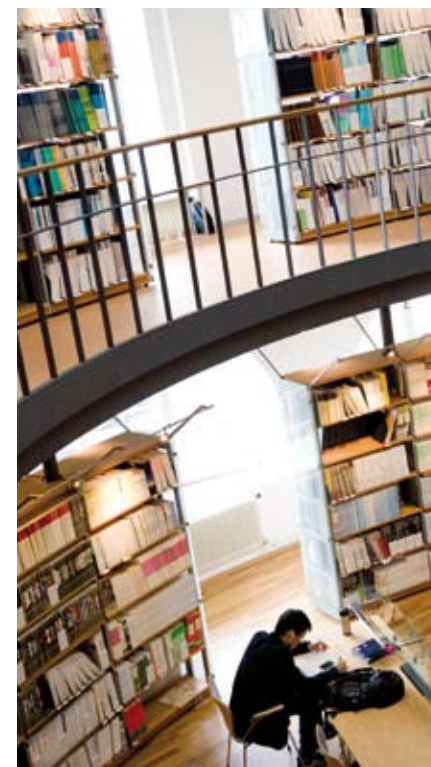
Tabell 14. Antal helårsstudenter i Stockholm (efter skola) och Sverige, 2008

Källa: Högskoleverket

Stockholms län, totalt	56 067
varav	
Beckmans designhögskola	121
Danshögskolan	179
Dramatiska institutet	165
Ericastiftelsen	37
Ersta Sköndal högskola	813
Gymnastik- och idrotthögskolan	426
Handelshögskolan i Stockholm	1 373
Karolinska institutet	5 295
Konstfack	601
Kungl. Konsthögskolan	231
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	652
Kungl. Tekniska högskolan	12 003
Operahögskolan i Stockholm	35
Röda Korsets högskola	416
Sophiahemmet högskola	362
Stockholms Musikpedagogiska Institut	71
Stockholms universitet	27 361
Södertörns högskola	5 661
Teaterhögskolan i Stockholm	64
Teologiska Högskolan, Stockholm	201
Stockholmsregionen, totalt	100 983
Sverige, totalt	279 996

Forskare

Höstterminen 2008 var 8 400 aktiva forskare inskrivna vid olika universitet och högskolor i Stockholmsregionen. Det motsvarar cirka hälften av landets samtliga forskare. I Stockholms län fanns det cirka 5 400 forskare. Jämfört med 2007 är antalet i stort sätt oförändrat. I Stockholms län finns en forskare på 10 helårsstudenter medan det i regionen och i Sverige finns 0,8 respektive 0,6 forskare per 10 helårsstudenter. Av forskarna i Stockholmsregionen är 34 procent verksamma inom medicin, 23 procent inom teknik, 22 procent inom humaniora/samhällsvetenskap och 14 procent inom naturvetenskap. Forskningsprofilen i regionen skiljer sig från den i riket som helhet genom en högre andel forskare inom medicin och lägre inom teknik/humaniora/samhällsvetenskap.

Befolkning

Stockholmsregionen har närmare 3,4 miljoner invånare, vilket motsvarar 37 procent av Sveriges totala befolkning. Befolkningstillväxten har också under lång tid varit betydligt högre i Stockholm än landet som helhet och de senaste två åren har regionen svarat för över hälften av landets totala befolkningsökning.

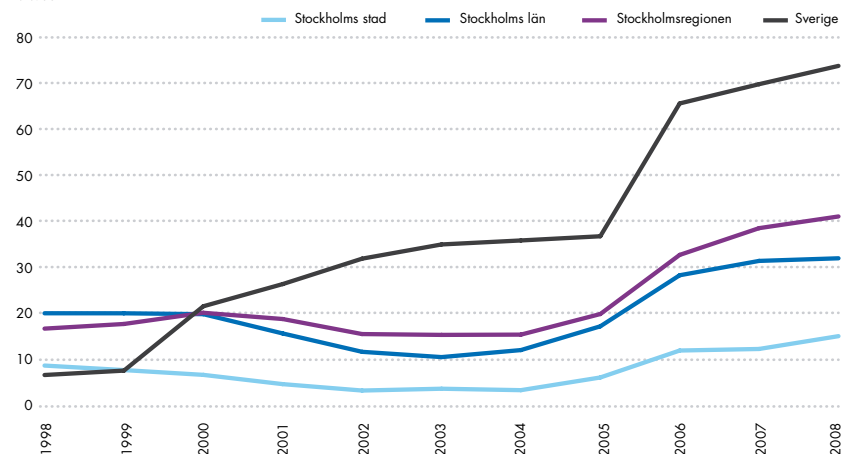
Befolkningstillväxt

Stockholmsregionen är Sveriges i särklass största arbetsmarknadsregion med närmare 3,38 miljoner invånare eller 37 procent av landets befolkning. Med 1,98 miljoner invånare svarar Stockholms län för drygt en femtedel av landets befolkning. Såväl riket, Stockholmsregion och Stockholms län och stad visar på en befolkningstillväxt under 2008 som är rekordhög jämfört med de senaste tio åren.

Under 2008 ökade antalet invånare i Stockholmsregionen och Stockholms län med 1,2 respektive 1,6 procent. Regionen svarade därmed för drygt 55 procent av landets totala befolkningstillväxt under året. Även i ett längre tidsperspektiv har Stockholmregionens invånarantal ökat snabbare än i riket som helhet. Under de senaste tio åren har antalet invånare ökat med 7,5 procent i Stockholmsregionen, vilket ska jämföras med 4,5 procent för landet som helhet. I Stockholms län var

Diagram 14. Befolkningstillväxt i Stockholm och Sverige, 1998–2008, (1 000-tal)

Källa: SCB

Tabell 15. Befolkning och befolkningstillväxt per kommun i Stockholms län och Sverige mellan 1998 och 2008

Källa: SCB

	2008	Förändring 1998–2008	
		abs	%
Stockholm	810 120	74 007	10
Huddinge	94 209	12 870	16
Nacka	85 661	12 632	17
Södertälje	84 753	8 917	12
Botkyrka	80 055	9 106	13
Haninge	74 968	7 204	11
Solna	65 289	9 483	17
Järfälla	64 355	4 516	8
Täby	62 266	1 992	3
Sollentuna	62 097	5 030	9
Norrköping	55 528	3 976	8
Lidingö	43 111	2 738	7
Tyresö	42 332	4 286	11
Österåker	38 720	5 324	16
Upplands Väsby	38 248	1 459	4
Värmdö	37 376	7 980	27
Sundbyberg	36 079	3 211	10
Danderyd	30 851	1 212	4
Vallentuna	28 954	4 708	19
Ekerö	24 779	3 412	16
Upplands-Bro	22 682	2 187	11
Salem	15 177	2 001	15
Vaxholm	10 747	2 026	23
Nykvarn	9 035	1 311	17
Stockholms län	1 981 263	197 823	11
Stockholmsregionen	3 379 589	233 996	7
Sverige	9 256 347	402 025	5

tillväxten ännu högre, drygt 11 procent under motsvarande period. Utöver en stor nettoutflyttning, inte minst från utlandet, så var födelsenettot en viktig förklaring till varför tillväxten varit så hög i framförallt Stockholms län.

Under 2008 ökade samtliga kommuner i Stockholms län sin befolkning under året. I Stockholms stad ökade befolkningen med 15 000 till 810 000 invånare. Stockholms stad svarade för nästan hälften av länets befolkningstillväxt. Den relativt starkaste tillväxten i länet hade Solna och Sundbyberg med 3,1 respektive 2,9 procent.

Infrastruktur

Kommunikationer

Stockholmsregionen har välutvecklade kommunikationer med fem flygplatser, färjeförbindelser till flertalet länder runt Östersjön, snabbtåg till de större städerna i Sverige och en väl utbyggd regional- och lokaltrafik. Samtidigt står väg-, spår- och hamnkapaciteten i regionen inför en väsentlig utbyggnad.

Flyg

Under 2008 fortsatte flygtrafiken till och från Stockholmsregionen att öka. Antalet passagerare till och från Stockholmsregionens flygplatser (Stockholm–Arlanda, Stockholm–Bromma, Stockholm–Skavsta, Stockholm–Västerås och Örebro Airport) ökade med 3,5 procent till närmare 22,7 miljoner passagerare. Destinationer i Europa dominerar med 62 procent av passagerarantalet. Europatrafiken stod också för huvuddelen av volymökningen under 2008. Räknat i procent har dock destinationer i övriga världen fortsatt att öka kraftigare, med 19 procent. Över en tioårsperiod har utrikestrafiken ökat sin andel av det totala passagerarantalet till och från Stockholmregionen, från 59 till 71 procent. Inrikestrafiken minskade under 2008 för tredje året i rad.

Nästan 170 destinationer nås med direktflyg från Stockholm–Arlanda med hjälp av 74 flygbolag. Stockholm–Arlanda svarar för 80 procent av passagerarna till och från Stockholmregionens flygplatser. Under 2008 steg passagerarantalet på Stockholm–Skavsta med 24 procent. På Stockholm–Bromma steg passagerarantalet med nästan 3 procent jämfört med 2007. Stockholm–Arlanda ökade med drygt 1 procent, medan antalet passagerare till och från Stockholm–Västerås ökade med nästan 5 procent. Örebro som är den i särklass minsta flygplatsen i regionen minskade något.

Färjor och kryssningar

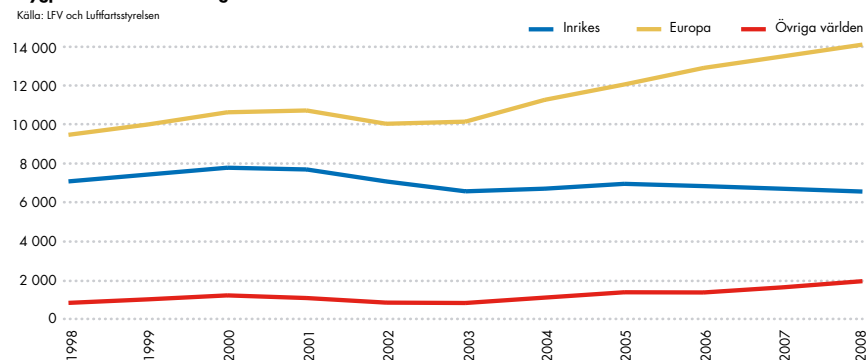
Över 11 miljoner passagerare reste till eller från Stockholms hamnar (Stockholm, Kapellskär och Nynäshamn) under 2008. Passagerarantalet ökade långsamt men stadigt. Resenärer till och från Finland dominerar kraftigt med hela 74 procent av passagerarna. Finlandstrafiken är relativt konstant medan resandet till och från Baltikum och kryssningstrafiken har ökat med 17 procent respektive 29 procent. Under 2008 anlöpte 265 kryssningsfartyg Stockholm med 363 000 passagerare.

Godsvolymerna över Stockholms hamnar fortsatte också att öka. Under 2008 blev uppgången knappt 1 procent till cirka 9,0 miljoner ton. Även om hamnarna i Stockholm dominerar så har den drabbats av en nedgång medan hamnarna Kapellskär och i Nynäshamn har ökat.

Kollektivtrafik

Stockholms län har en av världens bäst utbyggda och tätaste kollektivtrafik. Totalt gjordes 680 miljoner resor med kollektivtrafiken i länet under 2008, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med 2007. Tunnelbanan svarade för 45 procent av resorna och buss- och spårtrafiken för 40 procent. Lokaltåg och spårvagnar har haft den snabbaste tillväxten under de senaste åren. I rusningstrafiken svarade kollektivtrafiken för 78 procent av resorna till och från innerstaden vilket är i paritet med 2007.

Diagram 15. Ankommande och avresande flygpassagerare 1998–2008 (1 000-tal)
Flygplatser i Stockholmsregionen

Investeringar

Stockholms län har en stor och snabbt växande befolkning. Väg- och spårssystemen är därför hårt belastade och kapacitetsbrist råder vissa tider på vissa sträckor. Eftersom planeringsprocesserna är långsamma och lösningarna för kollektiv- och vägtrafik dyra är det svårt att i tid möta den ökade efterfrågan.

De senaste åren har ett antal väginvesteringar genomförts. 2004 öppnade Södra länken som är en 7 km lång tunnel med underjordiska trafikplatser. Länken binder ihop vägarna 222 och 73 med E4/E20. Året därpå invigdes breddningen av E4 till sex körfält på sträckan Rotebro–Upplands Väsby.

På sträckan Mölnvik–Ålstäket på väg 222 infördes sommaren 2006 ett försök med reversibla körfält.

I ett flertal år har Vägverket byggt Norrortsleden som förbinder E4 och E18 norr om Stockholm och ersätter nuvarande sträckning av väg 265. Norrortsleden öppnade för trafik hösten 2008. Utbyggnaden av väg 73 mot Nynäshamn påbörjades 2005 och beräknas vara klar 2010. Trafikplats Görö byggs på E18 i Norrtälje och öppnade för trafik 2008.

Under 2008 påbörjades arbetet med att trimma vägsystemet på E4 mellan Kista och Norrtull. Trimningen innebär att körfälten smalnas något

för att ge utrymme för ett extra körfält på sträckan Järva Krog norrut till Häggvik samt mellan Häggvik söderut till Kista.

Vidare utreds ett antal vägprojekt och några ska snart byggstarta. Norra länken motsvarar Södra länken i omfattning. Projektet beräknas stå klart 2015 och förbättrar miljön i närområdet genom att binda Stockholms hamn och Lidingö med E18 och E4 via ett tunnelsystem. E18 Hjulsta–Kista innebär att E18 leds om och möjliggör omfattande bostadsbebyggelse i Solna och Sundbyberg. För Södertörnsleden (väg 259) påbörjas arbetsplan och bygghandling under året.

För Förbifart Stockholm har arbetet med en arbetsplan inletts. Det är det i särklass största vägprojektet i Sverige, men finansieringen är ännu oklar. Den planerade sträckningen går från Skärholmen via Ekerö i tunnel vidare till Hjulsta och ansluter till E4 vid Häggvik. Förbifarten kan stå klar tidigast 2018.

Förutom dessa vägprojekt utreds en mängd andra små och stora projekt som alla syftar till att förbättra vägtrafiksystemet i Stockholm.

IT-infrastruktur

Stockholms stad utsågs till "Intelligent Community of Year 2009" av den New York-baserade tankesmedjan Intelligent Community Forum, bland annat för sitt väl utbyggda fibernät, sin aggressiva satsning på e-tjänster, och det arbete som bedrivs av Kista Science City – Europas främsta IT-kluster.

Stockholm har via olika tekniker 100 procents bredbandstäckning såväl fast som mobilt. Här finns världens största öppna fibernät med 1 200 000 km fiber, vilket motsvarar 30 varv runt jorden. Nätet ägs av Stockholms stad genom IT-infrastrukturbolaget Stokab och har till uppgift att bygga, underhålla och hyra ut förbindelser i fibernätet. Uthyrning görs enbart av obelyst svartfiber vilket innebär att kunden själv står för den aktiva utrustningen. Nätet är öppet för alla på likvärdiga villkor.

Redan idag har 70 procent av företagen fiberanslutning och nästan 100 000 hushåll har fiber ända in i bostaden. 2012 kommer totalt 400 000 hushåll, det vill säga alla flerfamiljshus och därmed i princip alla företag, ha möjlighet till fiberanslutning.

Mobilt täcks Stockholm av två olika 3G-tekniker (WCDMA och CDMA2000) och 2009 öppnade världens första 4G-nät (LTE). Ytterligare ett 4G-nät öppnas under 2010.

Kommersiella lokaler och hotell

Tillgång till lokaler är en viktig förutsättning för näringslivet. I Stockholms län finns god tillgång till olika sorters lediga lokaler i en mängd lägen och prisklasser.

Kommersiella lokaler

I Stockholm finns ett stort utbud av kommersiella lokaler. De senaste årens nyproduktion av kommersiella lokaler tillsammans med effekterna av den globala konjunkturedgången har gjort att det finns goda möjligheter för företag att hitta lokaler i olika lägen som passar deras specifika behov.

För att möta framtiden planeras för ökad nyproduktion av såväl kontors-, butiks- samt industri- och lagerlokaler i Stockholm de kommande åren. Ny kontorsyta kommer att färdigställas i Stockholms centrala delar, i området kring Centralstation och Norra Bantorget. Newsec bedömer sammanlagt att 230 000 kvm kontor kommer ut på marknaden 2009-2010 i Stockholm, där merparten är koncentrerade till västra CBD (Central Business District) och andra delar av innerstaden.

Hotell

Antalet hotell som fanns tillgängliga i Stockholms län varierade under 2008, från som minst 228 stycken i juli till som mest 266 stycken under hösten. I genomsnitt fanns det 24 700 hotellrum för uthyrning i länet, varav 14 900 rum eller drygt 60 procent i staden.

Antalet hotell ökar i Stockholm och tillgången till rum ökar ännu snabbare. Främst har de nya ho-

tellrummen ökat kapaciteten i Stockholms stad. Där var ökningen drygt 7 procent jämfört med året innan. Rumskapaciteten har på fem år ökat med 12 procent i Stockholms län och 19 procent i Stockholms stad. Samtidigt har antalet uthyrda rum ökat avsevärt mer - med 36 procent i staden och 30 procent i hela länet.

Det stora tillskottet av hotellrum under det senaste året har gjort att beläggingsgraden - andelen uthyrda rum - minskat något trots fler gäster och fler uthyrda rum. Under 2008 var 70 procent av de disponibla rummen i staden och 62 procent i länet uthyrda. Kapacitetsutnyttjandet varierar kraftigt, mellan vardag och helg, mellan högsäsong och lågsäsong och mellan olika typer av hotell. Mest utnyttjade är 4- och 5-stjärniga hotell i stadens centrala delar och hotell vid Arlanda.

Genomsnittspriset för hotellrum fortsätter att öka. Ett genomsnittligt rum kostade 1 108 kr i länet och 1 154 kr i staden under 2008. Priset för ett uthyrt rum har ökat med närmare 5 procent sedan 2007, medan intäkterna per disponibelt rum har ökat mindre. Hotellens intäkter för rumsuthyrning (exklusive moms och frukost) steg med 8 procent i länet till 6,2 miljarder kronor, varav 4,4 miljarder kronor spenderades på hotell i Stockholms stad.

Bostäder

Fler nya bostäder är en viktig faktor för Stockholms tillväxt. Stockholms län har Sveriges största bostadsbestånd med nästan 935 000 lägenheter. Trots en påtaglig nedgång i nyproduktionen av bostäder i hela landet så är bostadsbyggandet i Stockholm fortsatt relativt högt.

Nya bostäder

Under 2008 påbörjades byggandet av 6 129 bostäder i Stockholms län, vilket knappt är hälften så många som under toppåret 2006. Bakgrunden till toppnoteringen 2006 var att de generella bostadssubventionerna avskaffades vilket medförde att många byggstarter tidigarelades. Jämfört med 2007 är minskningen mer måttlig, cirka 2 000 bostäder. Av de drygt 6 000 nya bostäderna i länet byggdes 3 205 i staden, vilket är fler jämfört med 2007. Drygt en fjärdedel av de nybyggda bostäderna i länet var småhus.

Under de senaste tio åren har bostadsbyggandet i Stockholms län i genomsnitt legat på ungefär

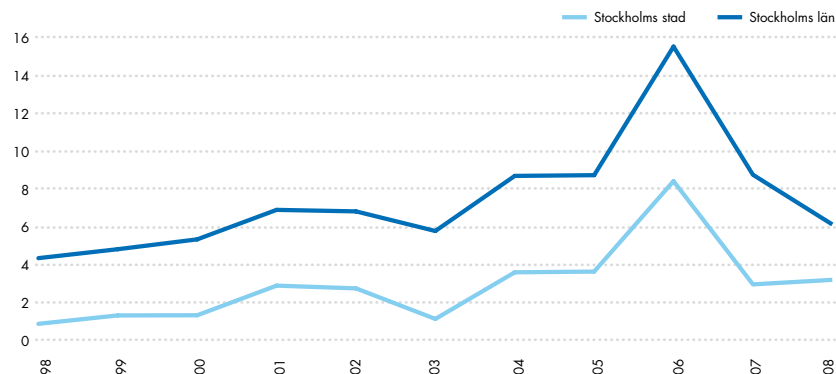
7 750 nya bostäder per år. Under 2008 bestod beståndet av nästan 935 000 bostäder, varav $\frac{3}{4}$ i flerbostadshus och resterande i småhus. Närmare en av tre nya bostäder i riket har byggts i Stockholms län.

Förmedling av bostäder

Stockholms stads bostadsförmedling förmedlade totalt 7 644 lägenheter under 2008. Det är en minskning med cirka 850 eller 10 procent jämfört med 2007. Den minskade tillgången på lägenheter kan vara en faktor som har lett till att de genomsnittliga kötiderna förlängts på många håll under 2008. Jämfört med 2007 ökade kötiderna i ytterstaden med ett halvår till cirka 4,7 år. I när-

Diagram 16. Antal påbörjade lägenheter i Stockholms stad och Stockholms län 1998–2008, (1 000-tal)

Källa: SCB

Tabell 16. Bostadsbestånd efter kommun i Stockholms län, 1998–2008

Källa: SCB

Kommun	Bostadsbestånd 2008 Antal	Förändring av bostadsbestånd 1998–2008	
		Antal	Procent
Stockholm	433 928	32 452	8
Södertälje	38 418	2 336	6
Huddinge	38 313	3 354	10
Nacka	35 220	4 757	16
Solna	35 192	5 089	17
Botkyrka	31 963	2 216	7
Häringe	31 583	2 399	8
Järfälla	28 580	2 497	10
Täby	26 163	1 920	8
Sollentuna	25 907	2 227	9
Norrstälje	24 544	1 427	6
Lidingö	20 290	1 808	10
Sundbyberg	19 111	1 225	7
Upplands Väsby	17 482	1 217	7
Tyresö	16 410	1 329	9
Österåker	15 082	2 359	19
Danderyd	12 775	567	5
Värmdö	12 505	1 641	15
Vallentuna	11 230	1 898	20
Upplands-Bro	9 398	886	10
Ekerö	8 966	1 253	16
Salem	6 046	747	14
Vaxholm	4 208	627	18
Nykvarn	3 232	469	17
Stockholms län	934 901	79 290	9

förort ökade kötiden med ett kvartal till 7,5 år. I innerstaden sjönk den genomsnittliga kötiden med nästan ett år till drygt tio år. Förklaringen är sannolikt det relativt stora utbudet av nyproduktion i innerstaden.

Om Stockholm Business Region Development

Stockholm Business Region Development arbetar för att Stockholm ska erbjuda bästa möjliga förutsättningar för befintliga företag att växa och för nya företag att starta och etablera sig i Stockholm. Stockholm Business Region Development är ett dotterbolag till Stockholms Business Region och ägs av Stockholms stad.

Investeringsfrämjande

Investeringsfrämjande verkar för att öka antalet utländska företagsetableringar i Stockholmsregionen. Vi erbjuder potentiella investerare information och rådgivning i etableringsfrågor, förmedlar kontakter och finns vid deras sida från idé till etableringsbeslut.

Exempel på service:

- Information om affärsmöjligheter och starka branscher i Stockholm.
- Skräddarsydd information och praktiska råd om hur man etablerar företaget i Stockholm.
- Arrangera besöksprogram.
- Stöd att hitta samarbetspartners.
- Introduktion av kontakter med myndigheter och relevanta företag, t ex advokater, revisorer och rekryteringsföretag.
- Praktisk etableringshjälp; söka lokaler, mark och andra nödvändigheter.

Företagsservice

Företagsservice erbjuder företag som vill växa och etablera sig i Stockholm kvalificerad och kostnadsfri service. Vi hjälper företag att hitta lokaler, mark, tillstånd, nätverk, arbetskraft och andra viktiga etableringsförutsättningar. Vi bistår också företag med kontakter till berörda myndigheter och erbjuder kunskap om vart innovatörer och stöd för att förverkliga sina affärsidéer.

Företagsservice verkar också, tillsammans med näringslivet och andra offentliga aktörer, för att utveckla Stockholm som företagsplats. Det handlar om att förbättra allt från allmänna förutsättningar såsom trafik, parkering, renhållning och lokalförsörjning till mer branschspecifika utvecklingsfrågor såsom utbildning, regelverk och marknadsföring.

Om statistiken

Publikationen har sammanställts av Stockholms stads Utrednings- och Statistikkontor AB (USK) och bygger på uppgifter från ett flertal källor.

Källor

- Arbetsförmedlingen
- Bolagsverket
- Eurostat
- Högskoleverket
- Jobs & Society
- Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS)
- Luftfartsverket
- Newsec
- Tillväxtverket
- World Intellectual Property Organisation
- Centre for International competitiveness
- Svenska Riskkapitalföreningen och Tillväxtverket
- OECD
- PRV
- Statistiska Centralbyrån (SCB)
- Stockholms Hamnar
- Stockholms stads Utrednings- och Statistikkontor AB (USK)
- Ernst & Young
- European Cities Marketing
- European Innovation Scoreboard

Diagramförteckning och tabellförteckning

Sid Diagram, tabell

- 8 Diagram 1. BRP i skandinaviens huvudstäder, ej köpkraftsjusterat 2000–2006
- 9 Diagram 2. Procentuell årlig tillväxt i BRP per capita, urval av storstadsregionerna i EU 1996–2006 (Köpkraftsjusterat)
Tabell 1. Bruttoregionalprodukt per capita i relation till genomsnittet i E27, 2006
- 10 Diagram 3. BNP i Sverige, storstads-län samt Stockholm (1993=index 100)
- 11 Diagram 4. BRP per invånare och sysselsatt, 2007, (tkr)
- 12 Tabell 2. Lönesumma efter sektor och bransch i Stockholms län, 2008
- 16 Diagram 5. Antal nystartade företag per 1 000 invånare, 2008
- 17 Diagram 6. Antal nystartade företag och företagskonkurser i Stockholms län, 1998–2008
Tabell 3. De tio främsta kommunerna i landet som har flest nyregistrerade företag per 1 000 invånare
- 18 Tabell 4. Antal företag och anställda efter företagsstorlek i Stockholm, 2008
- 19 Tabell 5. Antal företag och anställda efter bransch i Stockholm och Sverige, 2008
Tabell 6. De tio största privata arbetsgivarna i Stockholmsregionen, 2008
- 28 Tabell 7. Antal arbetsställen och anställda i Stockholms stads företagsområden, 2008
- 30 Tabell 8. Antal företag efter exportmarknad i Stockholms län, 2008
- 31 Diagram 7. Antal utländska dotterföretag efter geografiskt område i Stockholms län, 2008
- 32 Diagram 8. Urveckling av utlandsägda företag och anställda i utlandsägda företag i Stockholms län (1 000-tal)
Tabell 9. Investeringar i europeiska storstadsregioner (urval), 2008
- 33 Diagram 9. Antal anställda i utlandsägda företag i Stockholms län, 1998 och 2008
Tabell 10. Antal företag och anställda med utländska ägare efter bransch i Stockholm, 2008
- 34 Tabell 11. Antal företag och anställda med utländska ägare efter bransch i Stockholm, 2008
- 35 Tabell 12. Riskkapitalinvesteringar i Stockholms län, 2008

- 38 Diagram 10. Sysselsättning i Stockholm och Sverige, 1998–2008 (index 1998=100)
- 39 Diagram 11. Antal nyanmälda platser på arbetsförmedlingarna i Stockholm och Sverige, 2000–2008
Diagram 12. Andel öppet arbetslösa i relation till arbetskraften i Stockholm och Sverige, 1998–2008
- 41 Tabell 13. Arbetspendling inom Stockholmsregionen, 2007
- 43 Diagram 13. Andel av befolkningen 20–64 år med eftergymnasial utbildning i Stockholm och Sverige, 2008
Tabell 14. Antal helårsstudenter i Stockholm (efter skola) och Sverige, 2008
- 44 Diagram 14. Befolkningsstillväxt i Stockholm och Sverige, 1998–2008, (1 000-tal)
- 45 Tabell 15. Befolkning och befolkningsstillväxt per kommun i Stockholms län och Sverige mellan 1998 och 2008
- 49 Diagram 15. Ankommande och avresande flygpasagerare 1998–2008 (1 000-tal). Flygplatser i Stockholmsregionen
- 52 Diagram 16. Antal påbörjade lägenheter i Stockholms stad och Stockholms län 1998–2008, (1 000-tal)
- 53 Tabell 16. Bostadsbestånd efter kommun i Stockholms län, 1998–2008

Figur- och kartförteckning

Sid Figur/Karta

- 29 Figur 1. Företagsområden i Stockholms stad

Fotografier

Alexander von Sydow, sid 23.

Getty images, sid 13.

Jens Assur, sid 1 och 24.

Johnér, sid 22 och 60.

Matton, sid 6 och 14.

Nicho Södling, sid 26, 27, 36 och 45.

Olof Holdar, sid 25.

Petter Karlberg, Stokab, sid 50.

Shutterstock, sid 11, 21, 46, 56 och 60.

Yanan Li, sid 20, 25, 31, 43, 55, 58 och 60.

Stockholm – The Capital of Scandinavia

Det finns många skäl till varför Stockholm är Skandinaviens naturliga huvudstad. Ett är att Stockholm ligger mitt i hjärtat av regionen, med kommunikationer i världsklass. Ett annat är att Stockholm är den största staden i det största landet i Skandinavien. Här hittar du också flest multinationella företag, den största aktiebörsen och inte minst de flesta besökarna. Hit kommer man för maten, designen och musiken. Stockholm har också ett unikt utbud av gallerier och museer och står varje år i centrum för världens blickar när Nobelpriset delas ut. Välkommen till Stockholm – The Capital of Scandinavia.

Stockholm

Business Region
Development

Stockholm Business Region
Development
Box 16282
103 25 Stockholm, Sverige
Tel 08-508 28 000
Fax 08-508 28 090
info@sbr.stockholm.se
www.stockholmbusinessregion.se

